

Morata, Galatasaray'da 208. yabancı futbolcu oldu

Galatasaray'da İspanyol yıldız Alvaro Morata'nın transfer edilmesiyle kulüp tarihindeki yabancı oyuncu sayısı 208'e yükseldi. » Sayfa 11'de

Uzmanından enerji içeceği uyarısı: Ani kalp durması yapabilir

Uzman Dr. Menekşe Çaptuğ, "Enerji içeceği, peş peşe tüketimlerde özellikle ani kalp durması yapabildiği gibi ritim bozuklukları yapabilir" uyarısında bulundu. » Sayfa 2'de

Diyanet, bu yıl fitre bedelini 180 lira olarak belirledi

Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu, bu yıl fitre miktarının 180 lira olarak belirlendiğini bildirdi. Diyanet'ten yapılan açıklamada, Kurul Başkanı Abdurrahman Haçkalı başkanlığında gerçekleştirilen toplantıda 2025 yılı ramazan için fitre miktarının belirlenmesi konusunun görüşüldüğü belirtildi. » Sayfa 3'te

Osmanlı'nın tek kadın paşası; 'EMİNE VALİDE PAŞA'

Osmanlı'da kadın bir paşanın olduğu pek bilinmez. Zarafeti, otoriter kişiliği ile göz kamaştırılan Emine Valide Paşa Osmanlı Devleti tarafından "Paşa" unvanı verilen ilk ve tek kadındı. 1858-1931 yılları arasında yaşayan Emine Valide Paşa (Emine Necibe Hanım), Osmanlı İmparatorluğu tarafından "Paşa" ünvanı verilen ilk ve tek kadın. Kimilerine göre bu ünvanı Sultan Abdülhamid Han verdi, kimilerine göre ise bu paşa ünvanını halk yakıştırdı.

İNAN ARVAS'IN HABERİ 12'DE

İttifak

4 ŞUBAT 2025 SALI

YIL: 29 SAYI: 9922

FİYATI: 4 TL

www.ittifakgazetesi.com

İlkbahar dönemi öncesinde gübre denetimi başlatıldı

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, gübre bayileri ve üretim tesislerine yönelik üç hafta sürecek yoğun denetim süreci başlatıldığını belirterek, "3 bin 500 arkaşımız gübre denetimlerine başlamış olacak." dedi. Yumaklı, Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nü ziyaretinde yaptığı açıklamada, enstitüde yıllık 200 bin analiz yapıldığını söyledi. Türkiye'de bitkilerin beslenme ihtiyacı için 7 milyon ton gübre kullanıldığını işaret eden Yumaklı, gübrenin tarımın en önemli girdilerinden birisi olduğunu bildirdi. » Sayfa 5'te

Erdoğan: 2025 yılında bin 381 engelli öğretmenimizin atamasını yapıyoruz

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Esenyurt Recep Tayyip Erdoğan Eğitim Külliyesi'nin açılış töreninde yaptığı konuşmada, 2024-2025 eğitim öğretim yılının ikinci döneminin öğrenciler ile öğretmenlere başarılar getirmesi temennisinde bulundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "2025 yılında bin 381 engelli öğretmenimizin atamasını yapıyoruz. Bakanlığımız çok yakın bir zamanda duyuruya çıkacak ve başvuruları kabul edecek." dedi. İnternetin, sosyal medyanın, şiddet içerikli dizilerin ve ülke toplumuna yabancı

popüler kültürün yaygınlaşmasıyla artış gösteren olumsuz hadiselerin üzerine kararlılıkla gittiklerini vurgulayan Erdoğan, şu ifadeleri kullandı: "Evladlarımızı tütün, sigara, alkol, uyuşturucu başta olmak üzere bağımlılık yapan her türlü kötü alışkanlığa karşı korumakta kararlıyız. Gençler, bir cumhurbaşkanı olarak değil, bir baba olarak değil, bir büyüğünüz olarak özellikle sizlere rica ediyorum, adeta yalvarıyorum, sakın ha! Bu kötü alışkanlıklardan sıyrılın, bunlara asla prim vermeyin." » Sayfa 7'de

Uzmanlardan Ege Denizi'nde yaşanan deprem fırtınası uyarısı:

TSUNAMİ RİSKİ!

Dokuz Eylül Üniversitesi Deprem Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Hasan Sözbilir, "Depremler, 7 büyüklüğünde olsa bile Türkiye'de batı kıyıları etkilenmeyecek ama bölgede tsunami tehlikesi var." dedi.

Prof. Dr. Hasan Sözbilir, 28 Ocak'tan bu yana Ege Denizi'nde kaydedilen 400'ün üzerinde depremin normal bir durum olmadığını söyledi. Yunan bilim insanlarının oluşan depremleri "fayla ilişkili tektonik kökenli" olarak açıkladığını anımsatan Sözbilir, kendisi de dahil Türkiye'deki bazı uzmanların volkanik etkinliğin de bu sistemde yer aldığı düşündüğünü dile getirdi. Bölgenin volkanik bir ada sınıfında değerlendirildiğini anlatan Sözbilir, "Çok sayıda volkan var. Deprem fırtınası Santorini volkanının hemen kuzeyinde gerçekleşiyor. Dolayısıyla oradaki etkinlik aynı zamanda hidrotermal kökenli veya jeotermal kökenli de olabilir. Magmanın yukarı doğru çıkışıyla ilişkili aktivite de olabilir. Yani sadece bunu tektonik anlamda ifade etmek çok zor." ifadelerini kullandı. Fayların volkanik aktiviteyle de çalışabildiğine dikkati çeken Sözbilir, şunları kaydetti: "Orası çok sayıda volkanın yer aldığı bir bölge. Büyük

olasılıkla oradaki faylar da birbirini tetikliyor. Daha geride Girit'in güneyinde büyük ölçekli bir fay hattı var. Onun güneyi Afrika, kuzeyi Anadolu olarak kabul ediliyor ve bu hat üzerinde derin odaklı depremler gerçekleşir. Şu anda bizim yaşadığımız depremler sığ odaklı. Yani 5 kilometre ile 25 kilometre arasındaki Ege kabuğunun üst kısımlarında gerçekleşiyor. Geçmişte

burada 40, 50, 100 kilometre derinlikli depremler de olmuş. O aşamaya gelirse problem biraz daha büyük. Şu anda yaşananlar Türkiye'yi çok fazla etkilemeyecek depremler, 7 büyüklüğünde olsa bile Türkiye'de batı kıyıları etkilenmeyecek ama bölgede tsunami tehlikesi var. Özellikle Bodrum taraflarında 1956 yılında yaşanan deprem sonrası 1-2 metre civarında bir tsunami girişi

olmuş. Dolayısıyla şu andaki deprem fırtınasına Santorini etrafındaki faylarla birlikte volkanın aktivitesi olarak değerlendirilebilir."

Gazi Üniversitesi Afet Yönetimi ve Deprem Mühendisliği Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Abdussamet Arslan da yaşanan depremlerin "Helen Yayı-Pliny çukuru fayı" üzerinde daha fazla aktif olduğunu ifade etti. » Sayfa 3'te

Bolat: Mayıs 2024'e kıyasla enflasyon son 8 ayda 33,3 puan düşmüştür

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, "İç ticarete ise hem vatandaşlarımızın fahiş fiyat artışları sonucunda mağdur olmasını engellemek hem de piyasadaki adil ve şeffaf bir ticaret düzenini tesis etmek amacıyla mücadelede kararlılıkta devam ediyoruz." ifadelerini kullandı. » Sayfa 5'te

Eğitimde sadece yapay zekaya bağlı bir çalışma doğru sonuca götürmüyor

Doç. Dr. Başak Gezmen, yapay zekanın eğitimde destekleyici bir araç olarak kullanılmasını gerektiğini belirterek, "Destekleyici bir araç olarak kullanırken de özellikle teknoloji ve insan etkileşimini dengeleyici bir model belirlenmesi, bir hibrit model belirlen-

mesi gerekiyor. Öyle bir model esas alınması gerekiyor ki insan etkileşimi, o insani dokunuşu geri planda kalmassın. Çünkü artık hepimiz yapay zekayı özellikle eğitim formatında kullanıyoruz, kullanmamız da gerekiyor." ifadelerini kullandı. » Sayfa 3'te

Akarsu Yokuşu sonsuz hissiyatları canlandıran bir ırmaktır

MÜZEYYEN HÜLYA GÜNAY » 3'te

İstanbul'un Cihangir semtinin kuzey yamaçlarında merdiven basamaklarının başında bir kedi bannağı ve avuç içi kadar minik yavru kedilerin yüzünde var olmanın inceliğini görürüz.

UTTS'yi darphane değil, ABD merkezli firma kontrol ediyor

MUHAMMET BİNİCİ » 8'de

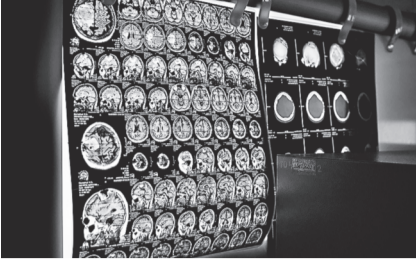
Türkiye'de ilk kez gündeme 22 Kasım 2024 günü getirildiği bu konunun ne denli büyük bir tehlike arz ettiğini bugün bir kez daha hatırlatmak zorundayım.

Türkiye'de 488 deniz feneri restore ediliyor

Türkiye'nin tarihi ve kültürel mirası olan deniz fenerlerinin gelecek kuşaklara aktarılması için koruma, güçlendirme ve yenileme çalışmalarına önem verdiklerini vurgulayan Ulaştırma ve Altyapı Bakanı

Abdulkadir Uraloğlu, "42'si tarihi olmak üzere, ülkemizin dört bir yanında bulunan 488 deniz feneri, belirli bir program dahilinde yenileniyor." değerlendirmesinde bulundu. » Sayfa 3'te

Türkiye'de geçen yıl 9,5 milyon kanser taraması yapıldı

Sağlık Bakanlığınca yürütülen toplum tabanlı kanser taramaları kapsamında 3 milyon 300 bin meme kanseri, 3 Sağlık Bakanlığınca yürütülen Türkiye genelindeki toplum tabanlı kanser taramaları kapsamında, geçen yıl 9 milyon 500 bin tarama yapıldı. Dünyada ölüm nedenleri arasında kalp ve damar hastalıklarından sonra ikinci sırada yer alan kanser, halk sağlığı açısından da psikolojik, sosyoekonomik, maddi ve manevi kayıp ve zorluklara yol açıyor. Sağlık Bakanlığının güncel verilerine göre, erkeklerde en sık akciğer, kadınlarda ise meme kanseri görülüyor. Koruyucu ve önleyici faaliyetler içerisinde yer alan kanser taramaları, Toplum Sağlığı Merkezlerine (TSM) bağlı hizmet veren Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezlerinde (KETEM), Sağlıklı Hayat Merkezlerinde (SHM), Aile Sağlığı Merkezlerinde (ASM) ve Mobil Tarama Araçlarında ücretsiz olarak yapılıyor. Türkiye'de kurulan KETEM bünyesinde, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) taranmasını önerdiği meme, rahim ağzı ve kalın bağırsak kanserlerinde, kanser vakalarının erken evrelerde yakalanmasına yönelik toplum tabanlı tarama programları yürütülüyor. Toplum tabanlı taramalar kapsamında 40-69 yaş kadınlara yılda bir kez klinik meme muayenesi yapılıyor, 2 yılda bir mamografi çekiliyor. Rahim ağzı (serviks) kanseri taramaları da 30-65 yaş kadınlara 5 yılda bir HPV-DNA testi ile yapılıyor. Kalın bağırsak kanseri taramaları ise 50-70 yaş kadın ve erkeklerde 2 yılda bir gaitada gizli kan testiyle (GGK) yapılıyor ve 10 yılda bir de kolonoskopi öneriliyor. Türkiye Kanser İstatistikleri Raporu'na göre, bir yıl içerisinde 223 bin kişiye kanser tanısı konuldu. ●ANKARA-AA

Uzmanından 'Kol ve bacadaki ani ağrı ve soğukluk, hayatı tehdit edebilir' uyarısı

Ayak yarası ve baldırında ağrı şikayeti olan kişilerin damarlarının tıkanık olabileceği uyarısında bulunan Kardiyoloji Uzmanı Doç. Dr. Mahmut Yesin, "Kolunuz veya bacağınız aniden ağrılı, soğuk ve soluk hale gelirse hemen hastaneye gidin. Periferik arter hastalığı nedeniyle atardamarınız tıkanmış olabilir. Gecikme durumunda hayati risk söz konusu olabilir" dedi.

Medical Park Kocaeli Hastanesi'nden Kardiyoloji Uzmanı Doç. Dr. Mahmut Yesin, özellikle şeker hastalığı olanlarda ve sigara içenlerde çok sık görülen periferik arter hastalığı hakkında uyarılarda bulundu. Periferik arter hastalığının, tıpta "periferik atardamar hastalığı" olarak da bilindiğini ifade eden Doç. Dr. Yesin, "Periferik arter hastalığı, genellikle bacağımızdaki bir atardamarın kısmen veya tamamen tıkanmasıdır. Bu tıkanıklık, yıllar içinde yavaşça veya aniden meydana gelebilir. Kan vücudunuzun bazı bölgelerine ulaşmazsa, doku oksijen eksikliğinden ölür" dedi.

"Sigara içenler, yüksek tansiyon, diyabet ve yüksek kolesterolü kişiler risk altında"

Periferik arter hastalığının sigara içenlerde ve yüksek tansiyon, diyabet ve yüksek kolesterolü olan kişilerde daha fazla görüldüğünü işaret eden Doç. Dr. Mahmut Yesin, şu bilgileri paylaştı: "Hastalığın belirtileri arasında yürürken gelen ve dinlendiğinizde geçen bir bacadaki ağrı veya kramplar bulunur. Şiddetli periferik arter hastalığında ise, bacağınız sürekli ağrıyabilir ve cilt yaralanması olabilir. Bacak atardamarınız aniden tamamen tıkanırsa, kangren olur ve tıkanıklık hemen açılmazsa

ampütasyona (kesilmesine) dahi sebep olabilir. Bu yüzden, kolunuz veya bacağınız aniden ağrılı, soğuk ve soluk hale gelirse hemen hastaneye gidin. Atardamarınız tıkanmış olabilir" dedi. Periferik arter hastalığının riski artıran bazı faktörler olduğunu işaret eden Doç. Dr. Mahmut Yesin, bunlar arasında ateroskleroz (damar sertleşmesi, yağlanması), sigara içmek, diyabet, yüksek kolesterol, ailede damar hastalığı varlığı, erkek olmak ve obez olmanın en büyük risk

faktörleri olarak başta geldiğini belirtti.

"Bu belirtilere dikkat edilmeli"

Mahmut Yesin, periferik arter hastalığında atardamarın kişide zamanla daralması sonucu görülen belirtileri ise şöyle sıraladı: "Yürürdüğünüzde oluşan ve kısa bir dinlenmeyle geçen bacadaki ağrı, sızı, kramp veya yorgunluk hissi (aralıklı topallama), eskiden olduğu kadar uzağa yürüyememe, dinlenirken bile ağrı hissetme, ayak parmaklarınızda

veya topuğunuzda yaralar, iyileşmesi uzun süren cilt yaralanmaları. Belirtileriniz aniden kötüleşirse, hemen bir doktora görünün"

Periferik arter hastalığında tedavi yollarına değinen Doç. Dr. Mahmut Yesin, kan akışını artırmaya yardımcı olan ilaçların kullanılabilmesini veya gerekmesi durumunda anjiyoplasti (balon-stent tedavisi) uygulanabileceğini ifade etti. Doç. Dr. Yesin, geç kalınmış vakalarda

eğer kol veya bacak hücreleri ölmüşse, ilgili organın kesilmesi (cerrahi olarak çıkarılması) gerekebileceğini de sözlerine ekledi. Periferik arter hastalığının bazı hayat tarzı değişiklikleri ve önlemlerle önlenilebileceğini işaret eden Mahmut Yesin, "İğara içmeyi bırakın. Haftada 3 gün, günde en az 30 dakika yürüyün. Kan damarlarınızı daraltan soğuktan kaçının. Bazı soğuk ilaçları ve sinüs ilaçları gibi kan damarlarınızı daraltan belirli ilaçlardan kaçının. Yara ve enfeksiyonları önlemek için ayaklarınıza iyi bakın. Kan şekeri seviyenizi kontrol edin (diyabetiniz varsa). Kan basıncınızı ve kolesterol seviyenizi düşürün. Kilo verin. Aktif olun ve egzersiz yapın" ifadelerini kullandı. Erken teşhis konulduğunda periferik arter hastalığının tedavisinin çok kolay olup bacak kesilmelerinin önüne geçilmesinin mümkün olduğunu dile getiren Doç. Dr. Mahmut Yesin, "Ameliyatsız yöntemle damarlar açıldıktan sonra yaralar daha hızlı iyileşir ve amputasyon riski neredeyse tamamen ortadan kalkar" şeklinde konuştu. ●KOCAELİ-İHA

Fark etmeden yoga matı kimyasal yemiş olabilirsiniz: "İthal edilen unlu mamullere dikkat"

Hem beyazlatıcı hem de hamura elastikiyet vererek hamur yapısını güçlendiren azodikarbonamid (E927a), unlu gıdalarda, tahıl ürünlerinde kullanılıyor. Gıda katkı maddesi kullanımı hakkında çok sıkı düzenlemeler olduğuna işaret eden İstanbul Beykent Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik bölümünden Öğr. Gör. Sinem Erkin, "Bütün gıda katkı maddelerine baktığımızda önemli olan iki konu var. Birincisi dozdur. Toksik olan dozdur ve gıda katkı maddelerinin kullanım dozları deneysel çalışmalarla sağlığa zararlı olmayacak şekilde belirlenir. İkinci konu ise gıda katkı maddelerinin gıdalarda eklendikleri hali ile kalmamalarıdır. Hem gıdalara uygulanan ısı işlem ve benzeri süreçlerde hem de insan metabolizmasında sindirim, emilim, taşıma burada pek çok enzimatik faaliyetler gerçekleşiyor. Bunların sonucunda da başka ara birleşiklere dönüşüyorlar" açıklaması yaptı. "Azodikarbonamidin dönüşüğü ara bileşiklerden bir tanesi semicarbazide" diyen Erkin, "Kısaca SEM olarak adlandırılıyor. Bu bileşikle ilgili hayvan (fare) çalışmaları var. Bazı çalışmalarda, tümör büyütücü etkisi olduğu görülmüş. Böyle bir toksik etkisi var. Daha yakın tarihteki bir çalışmaya da bakarsak 2020'de Nijerya'da gerçekleştirilmiş. Burada da özellikle yine farelere farklı oranlarda bahsettığımız gıda katkı maddesi

verilerek çalışma gerçekleştirilmiş. Hem böbrek hem de karaciğer fonksiyonlarının olumsuz etkilendiği görülmüştür. Bu nedenle de Avrupa Gıda Güvenlik Otoritesi ve bizim de bütün dünyanın da bağlı olduğu Kodeks Alimentarius bu gıda maddesinin kullanımına sıcak bakmıyor" dedi. Öğr. Gör. Erkin, "Ama FDA'ya baktığımızda yani Amerika ve Amerika'nın regülasyonlarını benimseyen ülkelere baktığımızda onlar da şöyle diyorlar; 'Evet böyle çalışmalar var ama bu çalışmalarda doz, insanların gıda ile alabileceklere dozun çok üzerinde ve bu çalışmalar yeterli değil. Bu yüzden Amerika, Kanada, Nijerya ve Suudi Arabistan'da örneğin kullanılabildiğini görüyoruz" şeklinde konuştu. "Ülkemizde bu maddeye izin verilmiyor olması, hiç maruz kalmayacağımız anlamına gelmiyor" diyen Öğr. Gör. Erkin şu uyarılarda bulundu: "İthal edilen ürünler ya da fast food zincirlerinde kullanımı aracılığıyla biz de diyetlerimizde maruz kalıyor olabiliriz. Tüketiciler, ithal ürünleri satın alırken etiket bilgisine bakmalıdır ya da bir diğer maruziyet de belki saydığımız ülkelere seyahat ettiklerinde olabilir. Burada da yapılabilecek en güzel şey etiket bilgilerini okumak. Paket üzerinde ADA gibi kısaltmalar varsa genellikle bu kimyasal bileşiğin kısaltması şeklinde oluyor ya da dediğim gibi E927a kodu şeklinde." ●İSTANBUL-İHA

"Tiroit cerrahisi sonrası ses değişiklikleri önlenabilir"

Tiroit cerrahisinde, özellikle rekürren laringeal sinir adı verilen sinirin zarar görmesi, ses kısıklığının başlıca nedenidir. Bu zarar en sık ısı hasarı ve çekme hasarı şeklinde görülmekte ve bu hasarların çoğu ameliyattan bir süre sonra düzelmektedir. Medicana Kadıköy Hastanesi Genel Cerrahi Uzmanı Prof. Dr. İlker Murat Arer, bu sinirin korunması için hassas ve ince cerrahi tekniklerin büyük önem taşıdığını vurguladı. Arer, "Yeni nesil teknolojik yöntemler sayesinde, sinir korunabilir ve ses tellerine olan etkiler en aza indirilebilir. Vokal kord paralizisi; sesin kısıtlanmasına, ses kaybına ve hatta yutkunma zorluklarına yol açabilir" dedi. Günümüzde, tiroit cerrahisi sırasında ses değişikliklerini erkekte de gözlemleyebiliriz. Ayrıca bazı durumlarda cerrahi düzeltmeler de gerekebilir. Ancak her hastanın tedavi sürecinin farklı olduğu bilinmelidir. Yine de tiroit cerrahisi sonrasında ses değişikliklerinin önlenmesi, erken dönemdeki doğru müdahalelerle büyük ölçüde mümkün hale gelebilmektedir" ifadelerini kullandı. ●İSTANBUL-İHA

olanak sağlamaktadır. Sinir monitörizasyonu sayesinde, vokal kordların korunması daha güvenli hale gelebilmektedir. Bu yöntem sinirin zarar görme ihtimalini azaltmakta, ses değişikliklerinin erkenden saptanmasında ve buna göre tedavi belirlenmesinde etkilidir" şeklinde konuştu. Ses değişikliklerinin önlenmesinin yanı sıra, profesyonel ses terapisi ve ses dinlendirme teknikleri gibi tedavi yöntemlerinin, cerrahi sonrası hastaların ses sağlığını iyileştirmede etkili olabileceğine dikkat çeken Prof. Dr. İlker Murat Arer, "Ses terapistleriyle yapılacak düzenli egzersizler ve ses dinlendirme süreçleri, vokal kord paralizisi sonrası iyileşme sürecini hızlandırabilir. Ayrıca bazı durumlarda cerrahi düzeltmeler de gerekebilir. Ancak her hastanın tedavi sürecinin farklı olduğu bilinmelidir. Yine de tiroit cerrahisi sonrasında ses değişikliklerinin önlenmesi, erken dönemdeki doğru müdahalelerle büyük ölçüde mümkün hale gelebilmektedir" ifadelerini kullandı. ●İSTANBUL-İHA

Enerji içeceği uyarısı: "Peş peşe tüketimlerde ani kalp durması yapabilir"

Son yıllarda özellikle gençler arasında popülerliğinin arttığı ifade edilen enerji içeceklerine karşı uzmanlar uyarıyor. Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları Bölümünden Uzm. Dr. Menekşe Çaptuğ, enerji içeceklerinin içeriğine yönelik bilgi verdi, yüksek kafein miktarının vücutta birçok olumsuz etki oluşturduğuna dikkat çekti. Uzm. Dr. Çaptuğ, 18 yaş altı, diyabet ve kalp rahatsızlıkları gibi hastalıkları bulunan kişilerin ise uzak durması gerektiğini söyledi. Enerji içeceklerinin içeriğine ilişkin bilgi veren İç Hastalıkları Uzmanı Dr. Menekşe Çaptuğ, "Enerji içecekleri diğer kafeinli içeceklerle kıyaslandığında orta seviyelerden yüksek seviyelere kadar kafein içeren içeceklerdir. Bu bileşen de karaciğer yağlanması başlıca nedenlerinden biridir. Enerji içeceklerinin içeriğindeki kafein kahvedeki doğal kafeinle benzer olmayıp sentetik kafein şeklindedir. 250 mililitre enerji içeceğindeki kafein miktarı 5 Türk kahvesindeki kafein kadardır ancak buradaki kafein doğal kafeinden ziyade sentetik kafeindir. Sentetik olması nedeniyle de zararlarıyla karşı karşıya

kalmaktayız. 18 yaş altındaki bireylerde, kalp rahatsızlığı olan bireylerde kullanılması önermiyoruz. Gebe ve emziren kadınlarda böbrek yetmezliği bulunanlarda, kafeine hassas bireylerde de yine kullanılması çok önermiyoruz. Kan basıncını yükselttiğini artırabilir, mevcut diyabetin daha kötüleşmesine, kalp damarlarında kasılma yapıp peş peşe tüketimlerde ani kalp durmasına kadar yapabildiği gibi kalp ritim bozuklukları yapabilir" dedi. Enerji içeceği kutularında yazılması sebebiyle kimi zaman kullanıcıların fark etmediğini aktaran Uzm. Dr. Çaptuğ, sözlerine şöyle devam etti: "Enerji içeceklerinin daha çok genç popülasyonda, sporcularda, sınav çalışmaları üzere uyanık kalmak amacıyla gençlerde tüketimi günden güne artmaktadır. Hem sağlıklı bireylerde hem de mevcuttan zaten belirli rahatsızlıkları olan kişilerde açığına gerçek bir enerji verdiğine inanmadığımız için tüketilmesini önermiyoruz. Satışa sunulan bir 250 mililitrelik enerji içeceğinde 8 adet kupa şeker miktarında şeker bulunmaktadır. Art arda enerji içeceklerinin tüketilmesini, 18 yaş altı kişilerin kullanımını kesinlikle önermiyoruz." ●BAĞCILAR-İHA

Diyanet, bu yıl fitre bedelini 180 lira olarak belirledi

Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu, bu yıl fitre miktarının 180 lira olarak belirlendiğini bildirdi. Diyanet'ten yapılan açıklamada, Kurul Başkanı Abdurrahman Haçkallı başkanlığında gerçekleştirilen toplantıda 2025 yılı ramazan için fitre miktarının belirlenmesi ko-

nusunun görüşüldüğü belirtildi. Açıklamada, şunlar kaydedildi: "Konu ile ilgili hadisi şerifler, mevcut sosyoekonomik hayat şartları ve bir kişinin günlük gıda ihtiyacı göz önünde bu-

lundurularak, ülkemizde fitre miktarı 2025 yılı ramazan ayından 2026 yılı ramazan ayına kadar 180 lira olarak belirlenmiştir. Fitre olarak belirlenen miktar,

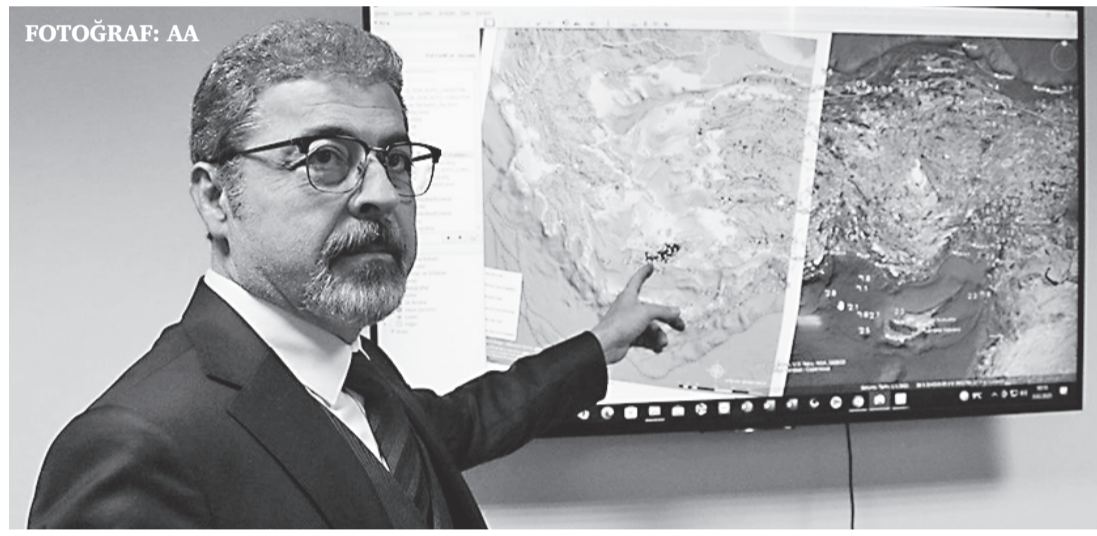
nakdi olarak verilebileceği gibi gıda maddelerinden aynı olarak da verilebilir. Belirlenen bu meblağ, aynı zamanda günlük oruç fidyesi bedelidir. Bunun yanında her bir mükellef, kendi günlük gıda harcamalarına denk düşecek bir meblağı fitre olarak verilebilir." ●ANKARA-AA

Uzmanlardan Ege Denizi'nde yaşanan deprem fırtınası uyarısı: Tsunami riski var

Dokuz Eylül Üniversitesi Deprem Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Hasan Sözbilir, "Depremler, 7 büyüklüğünde olsa bile Türkiye'de batı kıyıları etkilenmeyecek ama bölgede tsunami tehlikesi var." dedi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Deprem Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Hasan Sözbilir, 28 Ocak'tan bu yana Ege Denizi'nde kaydedilen 400'ün üzerinde depremin normal bir durum olmadığını söyledi. Yunan bilim insanlarının oluşan depremleri "fayla ilişkili tektonik kökenli" olarak açıkladığını anımsatan Sözbilir, kendisi de dahil Türkiye'deki bazı uzmanların volkanik etkinliğin de bu sistemde yer aldığını düşündüğünü dile getirdi. Bölgenin volkanik bir ada sınıfında değerlendirildiğini anlatan Sözbilir, "Çok sayıda volkan var. Deprem fırtınası Santorini volkanının hemen kuzeyinde gerçekleşiyor. Dolayısıyla oradaki etkinlik aynı zamanda hidrotermal kökenli veya jeotermal kökenli de olabilir. Magmanın yukarı doğru çıkışıyla ilişkili aktivite de olabilir. Yani sadece bunu tektonik anlamda ifade etmek çok zor." ifadelerini kullandı. Prof. Dr. Sözbilir, Yunanistan'dan Bodrum'a kadar çok sayıda volkanın bulunduğunu ve önemli bir kısmının da aktif olduğunu vurguladı.

Fayların volkanik aktiviteyle de çalışabilmesine dikkati çeken Sözbilir, şunları kaydetti: "Orası çok sayıda volkanın yer aldığı bir bölge. Büyük olasılıkla oradaki faylar da birbirini tetikliyor. Daha geride Giriş'in güneyinde büyük ölçekli bir fay hattı var. Onun güneyi Afrika, kuzeyi Ana-

dolu olarak kabul ediliyor ve bu hat üzerinde derin odaklı depremler gerçekleşir. Şu anda bizim yaşadığımız depremler sığ odaklı. Yani 5 kilometre ile 25 kilometre arasındaki Ege kabuğunun üst kısımlarında gerçekleşiyor. Geçmişte burada 40, 50, 100 kilometre derinlikli depremler de olmuş. O aşamaya gelirse problem biraz daha büyür. Şu anda yaşananlar Türkiye'yi çok fazla etkilemeyecek depremler, 7 büyüklüğünde olsa bile Türkiye'de batı kıyıları etkilenmeyecek ama bölgede tsunami tehlikesi var. Özellikle Bodrum taraflarında 1956 yılında yaşanan deprem sonrası 1-2 metre civarında bir tsunami girişi olmuş. Dolayısıyla şu andaki deprem fırtınasına Santorini etrafındaki faylarla birlikte volkanın aktivitesi olarak değerlendiriliriz. Yani Türkiye'deki herhangi bir fayı tetikleyecek bir deprem değil bu."

Sözbilir, diğer fayların tetiklenmesi durumunda büyük ölçekli bir depremin olabileceğini ama şu an bölgede öyle bir beklentinin bulunmadığını aktardı. Deprem fırtınasının aylarca sürebileceğini hatırlatan Sözbilir, 2011 yılında bölgede depremlerin yaşandığını ancak arkasından volkanik faaliyet olmadığını belirtti. Sosyal medyada İzmir Körfezi kıyılarına suların çekildiği yönünde paylaşımlar olduğunu hatırlatan Sözbilir, "Şu andaki suların çekilmesi büyük olasılıkla doğa olaylarıyla ilişkili. Yani şu anda normal kendi doğal ortamda da sular çekilebiliyor. Gelgit olayları yaşanabiliyor, Ay'a bağlı hareketler söz konusu. Bunların depremlerle ilişkisi yok." şeklinde konuştu. Gazi Üniversitesi Afet Yönetimi ve Deprem Mühendisliği Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Abdussamet

Arslan da yaşanan depremlerin "Helen Yayı-Pliny çukuru fayı" üzerinde daha fazla aktif olduğunu ifade etti.

Yaşananların bölgede ciddi fay kırılma olasılığının yüksek olduğunu gösterdiğini aktaran Arslan, "Fayın kırılması halinde aletsel büyüklüğü 7,0-7,5 aralığında bir deprem üretebileceği öngörülmektedir. Literatürdeki sismotektonik verilere göre, Afrika levhası 410-420 kilometre mesafe derinliğe kadar İstanbul'un altına kadar ulaşmaktadır. Aşağıda Güney Ege Denizi ve Santorini Bölgesi'ndeki diri fay zonları görülmektedir. Helen Yayı olarak adlandırılan ana fay bölgesi Türkiye'nin güneybatısını etkileme potansiyelini barındırmaktadır. Dolayısıyla ülkemizin güneybatı bölgesindeki yerleşim yerlerinde önem alınmasında fayda görüyoruz." diye konuştu. ●İZMİR-AA

Türkiye'de 488 deniz feneri restore ediliyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, "42'si tarihi olmak üzere ülkemizin dört bir yanında bulunan 488 deniz feneri, belirli bir program dahilinde yenileniyor." ifadesini kullandı. Uraloğlu, yazılı açıklamasında, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen deniz fenerlerini güçlendirme ve yenileme çalışmalarına ilişkin bilgi verdi. Türkiye'nin tarihi ve kültürel miras olarak deniz fenerlerinin gelecek kuşaklara aktarılması için koruma, güçlendirme ve yenileme çalışmalarına önem verdiklerini vurgulayan Uraloğlu, "42'si tarihi olmak üzere, ülkemizin dört bir yanında bulunan 488 deniz feneri, belirli bir program dahilinde yenileniyor." değerlendirmesinde bulundu. Uraloğlu, denizcilere yol gösterip ışık tutan tarihi yerlerden Şile Deniz Feneri'nin güçlendirme ve restorasyon çalışmalarını 2022'de tamamladıklarını anımsatarak, ardından tarihi Anadolü Feneri'nin bakım ve onarımını süratle bitirerek hiz-

mete aldıklarını kaydetti. Nisan 2022 itibarıyla Yalova'daki tarihi Dilburnu Feneri'nin restorasyonunu bitirdiklerini aktaran Uraloğlu, şöyle devam etti: "Büyük bir titizlikle restorasyonu devam eden tarihi Rumeli Feneri'ndeki çalışmalarda son aşamaya gelindi. Yine bu kapsamda ülkemizin çeşitli bölgelerinde bulunan 89 betonarme fenerin bakım, onarım ve tadilatlarını 2022'de, ekonomik ömrünü tamamlamış 21 fenerin yenilenmesini 2023'te tamamladık." Uraloğlu, Kuşadası'ndaki tarihi Bayrak Adası Feneri ile İskenderun'daki tarihi Akıncı Burnu Feneri'nin restorasyonuna yönelik projelerin tamamlandığını, restorasyon uygulamalarının devam ettiğini bildirdi. Son olarak tarihi Kerempe Deniz Feneri'nin restorasyonunu tamamlandığını denizcilerin hizmetine sunulduğunu belirten Uraloğlu, burasının Karadeniz sahillerinde seyreden gemiler için 1884'te inşa edildiğini ve bir rota feneri özelliği taşıdığını ifade etti. ●ANKARA-AA

Eğitimde sadece yapay zekaya bağlı bir çalışma doğru sonuca götürmüyor

Doç. Dr. Başak Gezmen, yapay zekanın eğitimde destekleyici bir araç olarak kullanılmasını gerektiğini belirterek, "Sadece yapay zekaya bağlı bir çalışma yapmamız bizi doğru bir sonuca götürmez. Bu yüzden mutlaka teyit etmemiz gerekiyor." dedi İstanbul Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Gezmen, eğitimde yapay zeka kullanımıyla ilgili AA muhabirine açıklamalarda bulundu. Yapay zekanın eğitimde destekleyici bir araç olarak kullanılmasını gerektiğini belirten Gezmen, "Destekleyici bir araç olarak kullanırken de özellikle teknoloji ve insan etkileşimini dengeleyici bir model belirlenmesi, bir hibrit model belirlenmesi gerekiyor. Öyle bir model esas alınması gerekiyor ki insan etkileşimi, o insani dokunuşu geri planda kalsın. Çünkü artık hepimiz yapay zekayı özellikle eğitim formatında kullanıyoruz, kullanmamız da gerekiyor. Zaten ben kendi derslerimde de özellikle yapay zekayı kullanmaları gerektiğini söylüyorum ama yapay zekayı kullanmanın bir birtakım yöntemleri var." ifadelerini kullandı. "Sadece yapay zekaya bağlı bir çalışma

yapmamız bizi doğru bir sonuca götürmez" Gezmen, yapay zekaya sadece birtakım promptlar verip ödevleri ve projeleri bütünüyle ona yaptırmamak gerektiği uyarısında bulunarak, "Yapay zekadan tabii ki de yardım alınmalı. Literatür taramalarında çok daha hızlı kazandıran verimli bir araç olarak, destekleyici bir araç olarak... Big data dediğimiz çok geniş bir veri kümesinin içerisindeyiz. Buradaki verilerin arasında kendimize ilintili olan, birbir alanımızla ilgili olan verileri bulup çıkarmak tabii ki de biraz zorlaştı. O yüzden bu anlamda algoritmalar ve yapay zekâ destekleyici bir araç olarak kullanılabilir. Kendinize özgü bir özel alan yaratıp bununla ilgili çalışmalarda çok daha hızlı bir şekilde veri temin edebiliyoruz." değerlendirmesinde bulundu. Bu işlemleri yaparken birtakım risklerle karşı karşıya olduğunun da altını çizen Gezmen, "Bu temin ettiğimiz verinin ne kadarı doğru ne kadarı yanlış onu iyi tespit etmemiz gerekiyor. Bu yüzden sadece yapay zekaya bağlı bir çalışma yapmamız bizi doğru bir sonuca götürmez. Bu yüzden mutlaka teyit etmemiz gerekiyor." diye konuştu. ●İSTANBUL-AA

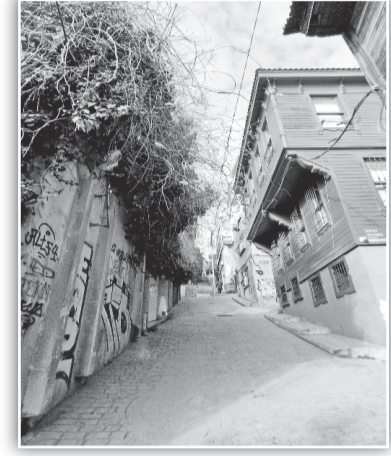
MÜZEYYEN
HÜLYA GÜNAY

www.ittifakgazetesi.com

Akarsu Yokuşu sonsuz hissiyatları canlandıran bir ırmaktır

İstanbul'un Cihangir semtinin kuzey yamaçlarında merdiven basamaklarının başında bir kedi barınağı ve avuç içi kadar minik yavru kedilerin yüzünde var olmanın inceliğini görürüz.

erdiven basamaklarından ağır ağır inince sonsuz hissiyatları canlandıran bir ırmaktır Akarsu Yokuşu. Gözler hep ölümlü dünyayı görmekteyken, yol insanı hayatın yokuşu ile buluşturuyor. Kalbimize dokunan, yitip gidenler, çabucak yitip gidenler, yaşananların tekrarı yok. Bu ayak izleri, bu mavi beyaz ebrolü gökyüzünün altında alınan nefesin tekrarı yok. Bir kezcik

bu Salıpazarı-Fındıklı sirtlarında yaşamıştı!.."

dahi yaşama ihtimali için sonsuz fedakarlıklar yapmayı göze alabileceğimiz anların tekrarı yok.

Haldun Hürel'in İstanbul'un Ansiklopedik Öyküsü'nden edindiğimiz bilgilere göre Akarsu Yokuşu:

"Beyoğlu Tophane'deki camiden adını alan Kılıç Ali Paşa Mahallesi'nde ve Cihangir semtinin kuzey yamaçlarından Tophane yönüne doğru inen yolun adıdır. Bizans devrinde bu bölge "Kleidon" diye biliniyordu.

Evlilya Çelebi'nin verdiği bilgiye göre, vaktiyle burada yer alan "Akarsu" adında bir mescit bulunuyordu. Yol, muhtemelen adı, biraz dönüşüme uğrayarak bundan aldı. Eser, İlyas Efendi adında bir zata aitti.

Sokağın yakınlarında iki önemli eser görülür. Bunlardan biri, Defterdar Yokuşu'na adını veren 1533 tarihli Defterdar Camisi (Ebulfadıl Mehmet Efendi Camisi), diğeri ise 1631'de ölen Tosyalı İsmail Rumi Efendi'nin

türbesi ve Kadiri Dergahı'dır. Dergahın arka tarafında ise Hacı Piri Camisi'nin harabesi durur. Bu caminin bulunduğu bölgede, vaktiyle bir kilisenin var olduğu, bu eseri Roma İmparatoru Büyük Konstantin'in erken 4. yüzyılda, Hz. İsa'nın havarilerinden biri olan Aziz Andreas, adına yaptırdığı iddia edilir. Zira Andreas, bir süre

bu Salıpazarı-Fındıklı sirtlarında yaşamıştı!.."

Akarsu Yokuşu'nda, ahşap konaklar ile betonarme duvarlara resmedilmiş duvar yazıları karşı karşıya kadimle modern birleşiyor. Dünya-

ya geldiğim konak gibi çıkartmalı ahşap bir konağın kapısında ne çokluğum azalıyor, duvar yazılarına bakarken ne de gelecek azalıyor. Çağıldayarak varlık kaynıyor yüreğinden. Kışın dökülmeyen yapraklarımız, herdem göz alıcı yeşilimiz, mevsimlerde saklı biz, yabancı değil sokaklar, şehir, konak, suskunluk. Teklifsiz bir huzuru bulmak, bir yokuşta ahşap konağın gölgesinde, yansıyan içimizdeki bizden başkası değil.

H a y a t ı n Sonu Ölüme Çıkar yazısında ne güzel ifade eder Ersin Nazif Gürdoğan:

"Bir hayatı anlamlı kılan, o hayatın ardından bıraktığı bilinen ve bilinmeyen kalıcı hayat izleridir. Her hayat kendisinden geride kalanlarla değerlendirilir. Arkalarında silinmez izler bırakanlar, ölmeden önce ölümsüzlüğü, yakalamanın mutluluğuna erenlerdir. Ölmeden önce ölmeyenler, arkalarında ölümsüz izler bırakamazlar."

Tuzla'da öğrenciler için 'İngilizce eğitim koridoru' açıldı

Tuzla'da, Mehmet Akif İlkokulu'nda öğrencilerin yabancı dil eğitimine katkı sunmasının hedeflendiği "İngilizce eğitim koridorunun" açılış törenine yapıldı. Okuldaki açılış törenine katılan AK Parti İstanbul Milletvekili Serkan Bayram, yaptığı konuşmada, öğrencilerin daha pratik eğitim almalarına katkı sağlayacak koridoru açmaktan dolayı mutlu olduklarını söyledi. Bayram, öğrencilere İngilizce eğitim materyali dağıttıklarını belirterek, "Bu koridor, benim de hayatımı anlatan film olan 'Buğday Tanesi'nden ismini alan Buğday Tanesi Vakfı tarafından hayata geçiriliyor. Buradan sonra bir sosyal sorumluluk projesi olarak başka okullarda da bunu yapacağız." dedi. Milli Eğitim Bakanlığı'nın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde, Tuzla ile tüm ülkeye yeni ve donanımlı okullar kazandırdığını dile getiren Bayram, eğitim alanındaki çalışmalara katkı sağlayan herkese

teşekkür etti. Eğitime yatırımın önemine işaret eden Bayram, "İngilizce, evrensel geçerliliği olan bir dil. Bu global dünyada bizim de Türkiye olarak her alanda yer olmamızı göstermemiz gerekiyor. Bu sebeple de İngilizceyi ilkököl seviyesinde bitirmemiz gerekiyor. İngilizceyi de evlatlarımızın çözmesi açısından bu koridorlar önem arz ediyor." diye konuştu. Okul müdürü Mikail Acar da projeye katkılarından dolayı AK Parti İstanbul Milletvekili Bayram'a ve Buğday Taneleri Vakfına teşekkür etti.

"İngilizce eğitim koridorunun" öğrencilere değer katacağına dikkati çeken Acar, "Öğrencilerimizin İngilizceyi daha iyi öğrenmeleri için bu materyaller, onlar için gerçekten önemli. İnanıyorum ki öğrencilerimiz, bugünden sonra İngilizceyi daha iyi konuşacaklar. Bu, onların İngilizceyi görsellerle daha eğlenceli öğrenmelerine yardımcı olacak." ifadelerini kullandı. ●İSTANBUL-AA

Bakırköy'de "Vetbak" ile sokak hayvanlarına yerinde müdahale

UFUK AKYILDIZ

Bakırköy Belediyesi, tarafından hayata geçirilen mobil veterinerlik aracı ile sokak hayvanlarına yerinde sağlık hizmeti sunuluyor. Belediye bünyesindeki veteriner hekimler, faaliyete başlayan "VetBak" aracı ile periyodik olarak ilçe genelindeki mahallelerde konuşlanarak vakaların takibini ve ilk tedavisini sağlayarak daha iyi bir yaşam sunuyor. Hayvanlara daha iyi bir yaşam sunmak için titizlikle çalışan Bakırköy Belediyesi, bir yeniliğe daha imza attı. Bakırköy Belediye Başkanı Doç. Dr. Ayşegül Ovalıoğlu'nun seçim vaatleri arasında yer alan mobil veterinerlik aracı ile belediyenin veteriner hekimleri acil vakalara giderek sokak hayvanlarına yerinde ilk müdahaleleri sağlıyor. Kliniğe götürülmesine gerek olmayan veya acil müdahaleye ihtiyacı olan hayvanlar için önemli bir yere sahip "VetBak" aracı ile periyodik bir şekilde mahalle mahalle dolaşarak o bölgedeki sokak hayvanlarının düzenli takibi de yapılıyor. Aşılama, yara tedavisi, iç ve dış parazit gibi müdahalelerin yapıldığı VetBak hizmetinin yanı sıra, hayvanlar vakasının seyrine göre Bakırköy Belediyesi Sokak Hayvanları Geçici Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'ne götürülüyor. Mahalle mahalle dolaşacak VetBak aracının programı şu şekilde:

4 Şubat Salı günü Zeytinlik, Cevizlik, Sakızgaçacı, Yenimahalle mahallesi

5 Şubat Çarşamba Ataköy 1.kısım ve Ataköy 2-5-6.kısım mahallesi

6 Şubat Perşembe Ataköy 3-4-11.kısım ve Ataköy 7-8-9-10.kısım mahallesi

7 Şubat Cuma Yeşilköy, Yeşilyurt, Şenlikköy ve Basınköy mahallesi.

Beylikdüzü'nde huzurevi sakinlerine özel kuaför ve bakım hizmet

UFUK AKYILDIZ

Beylikdüzü Belediyesi, ilçede yaşayan bireylerin yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmalarına hız kesmeden devam ediyor. Beylikdüzü Belediyesi tarafından düzenlenen sosyal sorumluluk projesi kapsamında ilçede yaşayan huzurevi sakinlerine ücretsiz kuaför ve kişisel bakım hizmetleri verildi. Etkinlik boyunca huzurevi sakinlerinin saç kesimi ve diğer kişisel bakım işlemleri

profesyonel ekipler tarafından özenle yapıldı. Yaşlı bireyler, sunulan hizmetlerle hem moral buldu hem de keyifli anlar yaşadı. Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık, yaş almış bireylerin toplumdaki önemine vurgu yaparak, "Büyüklerimiz, geçmişten bugüne uzanan bir köprü, hayat tecrübeleriyle bizlere rehber olan en değerli varlıklarımızdır. Onların sağlıklı, mutlu ve huzurlu bir yaşam sürmesi için üzerimize düşeni yapmaya devam

edeceğiz. Beylikdüzü'nde yalnızlığa yer yok. Yaş almış bireylerin yüzünü güldürmek ve onların ihtiyaçlarını karşılamak bizler için bir onurdur. Büyü-

leliğimize sağlıklı, mutlu ve huzurlu bir ömür diliyoruz. Buna katkıımız olursa ne mutlu bize" ifadelerini kullandı. Huzurevi sakinleri ise sunulan hizmet-

lerden dolayı büyük mutluluk duyduklarını dile getirerek Beylikdüzü Belediyesi'ne ve emeği geçen tüm çalışanlara teşekkür etti.

'10. Öykü Yarışması' ödülleri sahiplerini buldu

Bir Zeytinburnu klasiği haline gelen Zeytinburnu Belediyesi Bilgi Evleri ve Zeytinburnu Gençlik Merkezi tarafından ortak düzenlenen Öykü Yarışması'nda dereceye girenlere ödülleri takdim edildi. Zeytinburnu Kültür Sanat'ta yapılan ödül törenine Zeytinburnu Belediye Başkanı Ömer Arısoy ve Zeytinburnu Kaymakamı Dr. Adem Uslu'nun yanı sıra vatandaşlarda yoğun ilgi ve gösterdi.

Dört grupta düzenlenen öykü yarışmasında 3 bin 650 eser değerlendirmeye tabi tutuldu. Her kategoride birinciliğe layık görülenler 40 bin, ikinciler 30 bin, üçüncüler ise 20 bin lira ile ödüllendirildi. Her grupta dikkat çeken 5'er eserin sahipleri ise 7 bin 500'er liralık ödüle layık görüldü. Dereceye giren yazarlar, ödülleri törenle kavuşurken ödüllü öyküler bir kitapta toplandı. Ödül töreni, Zeytinburnu halkından da yoğun ilgi gördü.

Açılış töreninde konuşan Zeytinburnu Belediye Başkanı Ömer Arısoy, yazma eyleminin kitaba yaklaşımı şekillendireceğinden söz etti ve yarışmaların önemini vur-

guladı: "Çocukluk ve gençlik dönemlerinde yazıyla, kitapla irtibat kuran birisinin daha güzel bir hayat yaşayacağına inanıyorum. Bizim okuyup öğrendiklerimiz bunun ispatı. Bu yıl yarışmamız çok ilgi gördü, büyük bir mesafe ka-

zandı. Bu sene 4. sınıfları da dahil ettik. Çünkü biz biliyoruz ki yazmaya çalışmak tek başına anlamlı. Bir şeyler yazmaya çalışan bir çocuğumuz, gencimiz artık kitapları da başka türlü okuyacaktır. Bu da onun hayatını güzel-

leştirecektir. Bu nedenle öykü yarışmamızı çok önemsiyoruz. Biraz ilgilenenler şimdi ismini bildiğimiz birçok yazarın hikâyelerinin ulusal yarışmalarla başladığını bilirler. Bizim yarışmamızda da ileride ismini duyacağımız yazarların yer aldığına ben inanıyorum. Şimdiden böyle haberler almaktan da çok memnunuz."

Zeytinburnu Kaymakamı Dr. Adem Uslu ise yaptığı konuşmada Zeytinburnu Belediyesi'nin kültür sanat çalışmalarının diğer belediyelere göre çok daha ileri seviyede olduğunu altını çizdi: "Zeytinburnu Belediyesi'nin insana, gençlerimize, öğrencilerimize dokunan kıymetli çalışmaların

MÜZEYYEN HÜLYA GÜNAY

var. Bu çalışmalar arasında özellikle kültür ve sanatla ilgili olanlar diğer belediyelerle mukayese edildiğinde çok daha ileri seviyede. Biz de bu durumdan çok memnunuz. İstanbul içerisindeki

39 ilçe içinde mukayese ettiğimizde, Bilgi Evleri'nin sağladığı katma değer parmakla gösterilecek seviyede. Bilgi Evleri'nin kurulmasında ve geliştirilmesinde emeği geçen herkese Zeytinburnulu hemşehrilerimiz adına şükranlarımızı sunuyorum. Öykü yarışması sürecinde eser ortaya koyan herkesi de tebrik ediyor, bu yarışmayı bir Zeytinburnu geleneği haline getiren herkese teşekkür ediyorum."

Esenler Güvercin Festivali aileler ve çocuklardan büyük ilgi gördü

Esenler Belediyesi'nin büyük katkılarıyla bu yıl ilçede ilk defa düzenlenen Güvercin Festivali coşkulu bir katılımı gerçekleştirildi. Festivalde, aileler ve çocuklar büyük bir ilgi gösterirken Türkiye'nin farklı illerinden gelen güvercinseverler, özel ırklarıyla yarışarak yeteneklerini sergiledi. Festivalde, bango, başka ve kelebek ırklarının yarıştığı kategorilerde dereceye girenlere ödülleri takdim edilirken organizasyon katılımcıları tarafından tam not aldı. Esenler Belediyesi Başkan Yardımcısı Ömer Çetinkaya, festivalde yaptığı konuşmada, yakın

ABDULLMUTTALIB BAYRAM

zamanda Esenler'de bir güvercin pazarı kurulacağını duyurdu. Bu açıklama, katılımcılardan büyük bir coşkuyla karşılandı. Esenler'deki ilk güvercin festivali, aileler ve çocuklar için de büyük bir ilgi gördü. Etkinliğin organizatörleri Suat Türkoğlu, Cihan Özsoy ve Ömer Çelebi, festivale katılan tüm yarışmacılara teşekkür etti. Festivalde ayrıca bir güvercin çekilişi de yapıldı. Şanslı numarayı bulan küçük bir çocuk, Çorlu'dan katılan bir güvercini kazandı. Etkinlik, Esenler'deki güvercinseverler için unutulmaz bir anı olarak hafızalarda kaldı.

Küçükçekmece Belediyesi 1230 personel ile teyakkuzda

Küçükçekmece Belediyesi İstanbul'a yağması muhtemel kar yağışında yaşanabilecek buzlanma ve olumsuz durumlara karşı bin 230 personel ve 229 araç ve ekipmanla kış şartlarına karşı teyakkuzda geçti.

Küçükçekmece Belediyesi, İBB Afet İşleri Dairesi Başkanlığı (AKOM) ve Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün İstanbul için kar yağışı uyarısının ardından, kış şartlarına karşı etkin mücadele yürütebilmek amacıyla ilçe genelinde çalışmalarını hızlandırdı. Muhtemel kar yağışında yaşanabilecek buzlanma ve olumsuz durumlara karşı karla mücadele, yol güvenliği ve günlük yaşantının sorunsuz devam edebilmesi için bin 230 personel ve 229 araçla belediye ekipleri, sahada görev yapacak. Kış çalışmalarını kapsamında ekiplerin 7/24 mesai yapacaklarını ifade eden Küçükçekmece Belediye Başkanı Kemal Çebi, "Önceliğimiz zorlu kış şartlarından günlük yaşantının olumsuz etkilenmemesidir. Özellikle ulaşımı güvenli hale getirmek ve ihtiya-

HARUN REŞİT AKÇAY

yacı olan vatandaşlarımıza destek olmak için ekiplerimiz gece gündüz sahada olacak. Vatandaşlarımızdan dikkatli olmalarını ve toplu ulaşımı tercih etmelerini rica ediyorum. Aldığımız ve alacağımız tedbirlerle kış günlerini rahat ve sorunsuz geçirmeyi diliyorum" diye konuştu.

Sokak hayvanları da unutulmadı

Belediye ekipleri, muhtemel

karla mücadele anında, 32 JCB, 11 küreme ve tuzlama aracı, 25 açık kasa araç (elle tuzlama aracı), 2 greyder ve 7 sepetli aracın da yer aldığı toplamda 229 araçla, gündelik yaşamı olumsuz yönde etkileyecek durumları ortadan kaldırmak için görev yapacak. Fen İşleri Müdürlüğü stoklarındaki, 3 bin 500 ton tuz ise vatandaşların talebini karşılamak için hazır bulunduruluyor. Fen İşleri Müdürlüğü'nün yanı

sıra Küçükçekmece Belediyesi Park Bahçeler, Veteriner İşleri, Zabıta, Kadın ve Aile Hizmetleri, Sosyal Yardım İşleri, Temizlik, Ulaşım Hizmetleri, Destek Hizmetleri, Afet İşleri ve İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü ekipleri de koordineli bir şekilde görev yapacak. Sokak hayvanlarını da unutmayan Küçükçekmece Belediyesi, soğuk kış günlerinde yem ve su odaklarına düzenli periyotlarla mama takviyesinde bulunuyor. Hava muhalefeti nedeniyle zor durumda kalan vatandaşlar, 444 4 360 numaralı telefonla Küçükçekmece Belediyesi İletişim Merkezi'ne ulaşabilirler.

Küresel piyasalarda Trump depremi

ABD Başkanı Donald Trump'ın Kanada ve Meksika'ya yüzde 25, Çin'e yüzde 10 oranında ilave gümrük vergisi uygulanacağını açıklaması küresel piyasalarda satış baskısı oluşturdu. Dünya genelinde devam eden enflasyon-resesyon ikilemi merkez bankalarının politika alanlarını kısıtlarken, tarifelerin enflasyonist baskıları yeniden canlandırabileceğine yönelik endişeler risk algısını artırdı. Analistler, Trump'ın ABD'nin önemli ticaret ortaklarına uygulayacağı tarifelerin uluslararası ticareti yavaşlatabileceğine dair kaygıları beslediği ifade ederek, bu durumun pay piyasası ve kripto para piyasası gibi görece riskli varlıklarda alımları azalttığını, yatırımcıların güvenli liman arayışına sevk ettiğine dikkati çekti. Trump'ın ABD'nin Avrupa Birliği'ne (AB) kesinlikle ek gümrük vergileri uygulayacağını açıklamasının ardından Avrupa Komisyonu sözcüsü, "AB mallarına haksız veya keyfi olarak gümrük vergisi uygulayan herhangi bir ticaret ortağına sert bir şekilde yanıt verilecektir." dedi. Kanada Başbakanı Justin Trudeau da ABD'den yapılan 155 milyar Kanada doları değerindeki ithalata yüzde 25 gümrük vergisi uygulanacağını, bu tarifelerin 30 milyar Kanada doları değerindeki mallar için salı gününden itibaren, 125 milyar Kanada doları değerindeki mallar için ise 21 gün içinde yürürlüğe gireceğini ifade etti. Çin tarafı ise Trump'ın Çin'den ithal tüm ürünlere yüzde 10 ilave gümrük vergisi getirme kararına karşı tedbirler alacağını ve Dünya Ticaret Örgütüne (DüTÖ) şikayette bulunacağını bildirdi. Çin Ticaret Bakanlığından yapılan açıklamada, ABD'nin gümrük vergilerini tek tarafı artırmasının DüTÖ kurallarını ihlal ettiği vurgulandı. Trump'ın tarife kararları ve Avrupa'yla Kanada'dan gelen misilleme açıklamalarının ardından dolar endeksi yaklaşık yüzde 1 artışla 109,6 seviyelerine yükselerek 2 yılın en yüksek seviyesi olan 110 seviyesini zorluyor. Brent petrolün varil fiyatı da yüzde 0,1 artışla 76,3 seviyesine çıktı. ●İSTANBUL-AA

Avrupa İklim Vakfı Başkanı Laurence Tubiana, ABD'nin Paris Anlaşması'ndan ikinci kez çekilmesinin iklim politikaları açısından büyük tehdit oluşturmadığını ancak ticaret ve iklim politikaları arasındaki ilişkinin daha kritik hale geleceğini belirtti.

Avrupa İklim Vakfı Başkanı Tubiana: Ticaret ve iklim politikaları artık birbirinden ayrı düşünülemez

Paris Anlaşması'nın mimarlarından biri olarak bilinen Tubiana, ABD Başkanı Donald Trump'ın ikinci kez anlaşmadan çekilme kararı, bu kararın uluslararası iklim ve ticaret politikaları ile temiz enerjide Çin-ABD rekabetine etkilerine ilişkin, AA muhabirine değerlendirmelerde bulundu. ABD'nin Paris Anlaşması'ndan Trump'ın önceki başkanlık döneminde de çekildiğini anımsatan Tubiana, o dönemde başka hiçbir ülkenin bu kararı takip etmediğini dile getirdi. Tubiana, ülkelerin son yıllarda temiz enerji dönüşümüne yaptığı büyük yatırımlar nedeniyle bu ihtimalin çok daha zayıf olduğunu dile getirerek, "Yenilenebilir enerjiye büyük yatırımlar yapıldı ve bu yatırımlar ABD, Asya ve Avrupa olmak üzere dünyanın farklı bölgelerinde çok fazla istihdam yarattı. Tüm bu nedenlerle, şu an daha önceki dönemdeki

ekonomik durumdan çok farklı noktadayız. ABD güçlü bir ülke ama artık tek başına egemen değil. (Paris Anlaşması'ndan ayrılma) Bence bu onlar için kaybedilmiş bir bahis ve çok ideolojik bir yaklaşım." diye konuştu. Temiz enerji dönüşümü açısından büyük bir tehlike görmediğini ancak bu alandaki teknolojilerin daha ticari bir hale gelebileceğini belirten Tubiana, şunları kaydetti: "Bu aslında daha önce de fazla tartışılmayan bir konu ancak artık ticaret ve iklim politikaları arasındaki ilişkinin çok daha önemli hale geleceğini düşünüyorum. Bu üzerinde düşünmemiz ve çalışmamız gereken yeni bir alan. Bu politikalar birbirinden ayrı düşünülemez, o nedenle iyi ortaklıklar kurma zamanı. Bu dönem özellikle Avrupa için bir fırsat olabilir. Avrupa için güçlü (temiz enerji dönüşümünde) iyi ticaret ve yatırım ortaklıklarını kelmeli. Çünkü

birlikte çalışarak temiz enerji dönüşümü daha ucuz hale getirilebilir. Şimdi Çin var, sonra Vietnam ve ardından belki Tayland gelecek. Bu ülkelerle rekabet etmek gerekiyor."

Tubiana, Avrupa'nın ABD'de iklim politikalarını değiştirmek istemeyen eyalet yönetimleri ve şirketlerle iyi ilişki kurmaya dikkat etmesi gerektiğinin altını çizerek, "Ticaret ve yatırım ortaklıkları daha geniş bir çerçevede kurulmalı. Elbette ABD önemli bir ticaret ortağı ancak sadece ABD yok. Bu yüzden daha geniş bir perspektif ve yaklaşım benimsenmeli." dedi.

Temiz enerji teknolojilerinde Çin'e yüksek bağımlılık riski

ABD'nin Paris Anlaşması'ndan ayrılma kararına rağmen Çin'in anlaşmaya çok güçlü şekilde bağlı kalacağını öngören Tubiana, Çin'in temiz enerji teknolojilerinde nere-

deyse her alanda lider olduğunu ve bu alanda büyük kapasiteye sahip olmak istediklerini dile getirdi. Tubiana, Çin'in birçok Afrika ülkesi dahil dünyanın farklı bölgelerine temiz enerji teknolojileri ihraç ettiğini ve bu alanda finansman sağladığını ifade ederek, "Çin'in hız kesceğini sanmıyorum çünkü üretimleri yüksek ve bu üretimi satmaları gerekiyor. Bu da talebi garanti altına almaları demek ancak temiz enerjide Çin'e yüksek bir bağımlılık oluşma ihtimali de göz ardı edilemez." değerlendirmesinde bulundu.

ABD'nin Paris Anlaşması'ndan çıkışı

Trump, 20 Ocak'ta başkanlık koltuğuna oturmasının ardından, ABD'nin Paris Anlaşması'ndan ikinci kez çekilmesine yönelik kararnameyi imzalamıştı. Birleşmiş Milletler, ABD'nin bir mektup göndererek

çekilme kararını resmi olarak ilan ettiğini ve ülkenin 27 Ocak 2026'dan itibaren Paris Anlaşması'na taraf olmayacağını açıklamıştı. Trump, ilk kez başkan seçilmesinin ardından 20 Ocak 2017'de ülkesinin anlaşmadan çekileceğini açıklamış, ancak resmi olarak anlaşmadan çıkış Kasım 2020'de gerçekleşmişti. ABD, 20 Ocak 2021'de Joe Biden'ın başkan seçilmesinin ardından anlaşmaya geri dönmüştü. İklim değişikliğiyle mücadelede yasal bağlayıcılığı bulunan ilk uluslararası anlaşma olan Paris Anlaşması, 12 Aralık 2015'te Paris'te 196 ülke tarafından kabul edilmişti. Anlaşma, 4 Kasım 2016'da yürürlüğe girmişti. Anlaşma kapsamında, küresel ortalama sıcaklık artışı sanayi öncesi seviyelerin 2 derece altına tutmak ve mümkünse 1,5 dereceyle sınırlanarak hedeflenen, bu kapsamda atılması gereken adımlar belirlenmişti. ●PARIS-AA

FOTOĞRAF: AA

Trump'ın ek gümrük tarifeleri Avrupalı otomobil üreticilerinin hisselerini vurdu

ABD Başkanı Donald Trump'ın ülkesinin Avrupa Birliği'ne (AB) ek gümrük vergileri uygulayacağını açıklamasının ardından Avrupa'nın en büyük otomobil üreticilerinin hisseleri düşüşe geçti. ABD Başkanı Trump'ın, Kanada, Meksika ve Çin'den gelen mallara geniş kapsamlı gümrük vergileri getirmesi, Avrupa'da otomobil üreticilerinin hisselerinde baskı oluşturdu. Europe Stoxx 600'de otomobil ve parçaları endeksi yüzde 4,1 kayıpla iki haftanın en düşük seviyesine geriledi. Avrupalı üreticiler Volkswagen, Volvo Cars, Daimler Truck, Porsche ve BMW'nin hisseleri yüzde 5'ten fazla düşüş gösterirken, Fransız otomobil parçaları tedarikçisi Valeo'nun hisseleri ise yaklaşık yüzde 8 geriledi. Bunların yanında, Almanya'da Dax 40 endeksinin de ticaret savaşları korkularıyla son günlerdeki yeni rekor arayışına bugün son vermesi dikkati çekti. Endeks, sabah saatlerinde yaklaşık yüzde 2 değer kaybetti. Trump, seçim kampanyasında Kanada, Meksika ve Çin'den ithal edilen ürünlere tarife getireceği söylemlerini gerçekleştirildi. ABD Başkanı Trump'ın imzaladığı kararname ile Kanada ve Meksika'dan yapılan ithalata yüzde 25, Çin'den yapılan ithalata ise yüzde 10 ek gümrük vergisi getirildi. Trump, Kanada ve

Meksika'nın yanı sıra AB'ye de tarife uygulayacaklarını belirterek, "Avrupa Birliği çizgiyi aştı. Ne olacağını göreceğiz fakat Avrupa Birliği'ne kesin (tarife) uygulanacağını söyleyebiliriz. Çünkü bizden faydalandıkları ve 300 milyar dolar aşkın açığımız var." ifadelerini kullanmıştı. Analistlere göre, Alman üretici Volkswagen'in gelirlerinin yaklaşık 8 milyar avrosu ve Stellantis'in gelirlerinin yaklaşık 16 milyar avrosu Trump'ın tarifelerinden etkilenecek. Kanada ve Meksika'da yaklaşık 5,3 milyon hafif araç üretiliyor ve bunların yaklaşık yüzde 70'i ABD pazarına gidiyor. ABD'de üretilen araçların çoğu, Kanada veya Meksika kaynaklı bileşen setlerini kullanıyor. Bu bileşenlere de gümrük vergisi uygulanmasını ABD'de üretilen araçların maliyetleri artıracığı kaydediliyor. ABD'nin 2024'te Kanada ve Meksika'dan yaklaşık 3,6 milyon hafif araç ithal ettiği ve bunun da ABD'de satılan tüm araçların yüzde 22'sini oluşturduğu kayıtlarda yer alıyor. Meksika, Japonya, Güney Kore ve tüm Avrupa'yı geçerek ABD'nin hafif araç ithalatının en büyük kaynağını oluşturuyor. Tarifelerin, Kuzey Amerika'da önemli üretim operasyonları olan şirketlerin kazançlarını da olumsuz etkileyeceği belirtiliyor. ●BERLİN-AA

Emtia piyasasındaki fiyatlamalarda Trump'ın tarifeleri etkili oldu

Ons altın, geçen hafta 2 bin 817,25 dolarla tüm zamanların en yüksek seviyesine gördü. Trump'ın, Kolombiya'ya yüzde 25 gümrük vergisi uygulama tehdidinde bulunması ve ardından bu tehditten çekilmesine karşın kahve fiyatları rekor seviyeye ulaştı. Emtia piyasasında, geçen hafta jeopolitik belirsizlikler ve ABD Başkanı Donald Trump'ın vergi tarifelerine yönelik endişelerle birlikte karışık bir seyir izlenirken, gözler bu hafta açıklanacak istihdam verileri ile tarifelerinin olası etkilerine çevrildi. Trump, seçim kampanyasında Kanada, Meksika ve Çin'den ithal edilen ürünlere tarife getireceği söylemlerini gerçekleştirdi. ABD Başkanının imzaladığı kararname ile Kanada ve Meksika'dan yapılan ithalata yüzde 25, Çin'den yapılan ithalata ise yüzde 10 ek gümrük vergisi getirildi. Kararnamede, Kanada'dan ithal edilen enerji kaynaklarına ise yüzde 10'luk daha düşük bir tarife uygulanacağı belirtilirken, tarifelerin 4 Şubat'ta ABD yerel saatiyle gece yarısından sonra yürürlüğe gire-

ceği kaydedildi. Öte yandan, bir "misilleme maddesi" de içeren kararnamede, söz konusu ülkelerin misilleme yapmayı seçmesi halinde tarifelerin artırılacağı aktarıldı. Analistler, açıklamanın geçen haftanın son gününde yapılması nedeniyle etkilerinin bu hafta içinde daha net hissedilebileceğini belirterek, ABD'ye yönelik olası misillemelerin özellikle ABD'de faaliyet gösteren emtia borsası Intercontinental Exchange'te tarım ürünlerinde oynaklığa yol açabileceğini kaydetti. Bununla birlikte, Trump'ın uygulayacağı politikaların enflasyonist baskı oluşturabileceği ve bu durumun ABD Merkez Bankasının (Fed) enflasyonla mücadelede elde ettiği kazanımları tehlikeye atabileceğine ilişkin kaygılar da fiyatlamalar üzerinde etkili oldu. Öte yandan, jeopolitik belirsizlikler ve Trump'ın yeni gümrük tarifeleri planlarına yönelik endişeler, güvenli liman talebini de artırarak altın fiyatlarını rekor seviyeye taşırken, değerli metaller de pozitif seyrretti. ●İSTANBUL-AA

FOTOĞRAF: AA

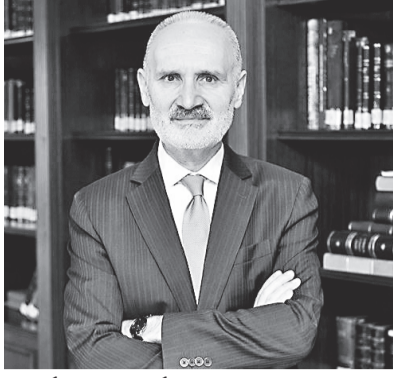

FOTOĞRAF: AA

Ticaret Bakanı Bolat: Mayıs 2024'e kıyasla enflasyon son 8 ayda 33,3 puan düşmüştür

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, ocakta yıllık enflasyonun yüzde 42,12 ile son 19 ayın en düşük seviyesine gerilediğini, böylelikle Mayıs 2024'e kıyasla emtia fiyatları içinde yapısal politikaların öncelik verileceklerini altını çizerek, şunları kaydetti: "TÜFE'deki değişim, Ocak 2025'te bir önceki aya göre yüzde 5,03 olarak gerçekleşmiş, böylece yıllık enflasyon yüzde 42,12 ile son 19 ayın en düşük seviyesine gerilemiştir. Mayıs 2024'e kıyasla enflasyon son 8 ayda 33,3 puan düşmüştür. Çekirdek enflasyon (C-Enerji, gıda ve içecekler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE göstergesi) yıllık bazda bir önceki aya göre 2,7 puan gerileyerek yüzde 42,65 olmuştur. Gıda ve alkolsüz içeceklerde yıllık enflasyon bir önceki aya göre 1,8 puan gerileyerek yüzde 41,76 olarak hesaplanmıştır. Fiyat katılığının yüksek olduğu hizmetler grubunda yıllık enflasyon bir önceki aya göre 2,8 puan azalarak yüzde 62,95 olmuştur. Yıllık enflasyondaki gerilemenin önümüzdeki aylarda da devam etmesini bekliyoruz." ●ANKARA-AA

gidilmeye devam edilecektir" ifadelerini kullandı. Bolat, bu yıl dezenflasyon sürecini güçlendirmek için ilgili bakanlıklarla işbirliği içinde yapısal politikaları öncelik verileceklerini altını çizerek, şunları kaydetti: "TÜFE'deki değişim, Ocak 2025'te bir önceki aya göre yüzde 5,03 olarak gerçekleşmiş, böylece yıllık enflasyon yüzde 42,12 ile son 19 ayın en düşük seviyesine gerilemiştir. Mayıs 2024'e kıyasla enflasyon son 8 ayda 33,3 puan düşmüştür. Çekirdek enflasyon (C-Enerji, gıda ve içecekler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE göstergesi) yıllık bazda bir önceki aya göre 2,7 puan gerileyerek yüzde 42,65 olmuştur. Gıda ve alkolsüz içeceklerde yıllık enflasyon bir önceki aya göre 1,8 puan gerileyerek yüzde 41,76 olarak hesaplanmıştır. Fiyat katılığının yüksek olduğu hizmetler grubunda yıllık enflasyon bir önceki aya göre 2,8 puan azalarak yüzde 62,95 olmuştur. Yıllık enflasyondaki gerilemenin önümüzdeki aylarda da devam etmesini bekliyoruz." ●ANKARA-AA

Avdagiç: Almanya'nın vize kararı eleştirilere kulak verildiğini gösteriyor

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, Almanya'nın özellikle fuar katılımcıları ve tur şoförlerini ilgilendiren vize başvurularını kolaylaştırma kararının, eleştirilerine kısmen de olsa kulak verildiğini gösterdiğini belirtti. Almanya, özellikle fuar katılımcıları ve tur şoförlerini ilgilendiren vize başvurularını kolaylaştırma kararı aldı. Almanya, fuara katılan Türk iş insanları için Schengen vizesinde randevu alma zorunluluğunu kaldırdı. Bu düzenlemenin özellikle ticari faaliyetlerini hızlandırmak isteyenler için büyük bir fırsat olacağı ifade edildi. Avrupa ülkelerindeki sıkı vize prosedürleri nedeniyle mağdur olan Türk tur şoförlerinin Almanya'ya Schengen vizesi başvuru süreci de kolaylaştırıldı. Almanya'nın bu yeni düzenlemesi ile taşımacılık sektöründe yaşanan sorunların, Schengen vizesi başvurularında yaşanan gecikme ve karmaşaların azalması bekleniyor. Şekib Avdagiç, konuya ilişkin, AA muhabirine yaptığı değerlendirmede, Türkiye'nin ihracatının önemli bir kısmını gerçekleştiren, Türkiye'nin dış açılan en büyük kapısı olan İstanbul iş dünyası için vize sorununun ciddi bir engel olduğunu ifade etti. İTO olarak vizenin 830 bini aşkın üyelerinin ekonomik potansiyelinin üzerinde Demokles'in kılıcı gibi kullanılmasını sürekli eleştirdiklerini aktaran Avdagiç, "Çünkü bizim üyelerimiz uluslararası fuarlara katılmak, yeni pazar ve işbirlikleri gerçekleştirmek, yeni makinalar satın almak gibi birçok sebeple yurt dışına gidiyor. Bu ülkelerin başında da Almanya geliyor." açıklamasını yaptı. Avdagiç, üyelerinin, Schengen vizesi verilmesinde çıkartılan engeller yüzünden daha fazla Çin'e yöneldiğini anımsatarak, "Bizi bu konuda eleştiren AB'li dostlarımızla yaptıklarıyla söylediklerimizin" uyumsuzluğunu, hem Çin'den şikayet edip hem de Türkiye ile aralarına vize engeli koymalarının doğru olmadığını defalarca söyledik." değerlendirmesinde bulundu. ●İSTANBUL-AA

Türkiye limanlarında geçen yıl 531,7 milyon ton yük elleçlendi

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, geçen yıl limanlarda elleçlenen yük miktarının bir önceki yıla göre yüzde 2 artarak 531 milyon 737 bin 358 tona ulaştığını bildirdi. Uraloğlu, yazılı açıklamasında, Denizcilik Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan 2024 yılı denizcilik istatistiklerine ilişkin değerlendirmede bulundu. Türkiye'nin, deniz ticaretinden daha fazla pay alması için çalışmaya devam ettiklerini aktaran Uraloğlu, "Limanlarda elleçlenen yük miktarı geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 2 artarak 531 milyon 737 bin 358 tona ulaştı. Elleçlenen konteyner miktarı 2024'te bir önceki yıla göre yüzde 7,8 artarak 13 milyon 529 bin 729 TEU'ya yükseldi." ifadelerini kullandı. Uraloğlu, geçen yıl yurt dışına giden yük miktarının bir önceki yıla göre yüzde 5 artışla 142 milyon 278 bin 137 ton olarak gerçekleştiğini belirtti. Yurt dışından Türk limanlarına gelen yük miktarının ise bir önceki yıla göre yüzde 0,4 artarak 257 milyon 136 bin 420 ton olarak gerçekleştiğini bil-

diren Uraloğlu, şu değerlendirmede bulundu: "2024 yılında deniz yolu ile yapılan yurt dışı yük taşımaları bir önceki yıla göre yüzde 2 artarak 399 milyon 414 bin 557 ton oldu. Bölge liman başkanlıklarında ise 2024 yılında en fazla yük elleçlemesi 86 milyon 295 bin 565 ton yük ile Aliğa Bölge Liman Başkanlığı idari sınırlarında faaliyet gösteren liman tesislerinde gerçekleşti. Burayı, 83 milyon 787 bin 739 ton ile Kocaeli ve 68 milyon 563 bin 930 ton ile Iskenderun bölge liman başkanlıklarını takip etti." Uraloğlu, geçen yıl limanlarda deniz yoluyla yapılan transit yük taşımasının 69 milyon 64 bin 361 ton, kabotajda taşınan yük miktarının da 63 milyon 258 bin 440 ton olduğunu aktardı. Bir önceki yıla göre en fazla artış gösteren yük cinslerine ilişkin de bilgi veren Uraloğlu, ilk sırada 7,1 milyon tonluk artışla 40'lik konteynerlerin yer aldığını ve bunu 2,9 milyon tonla konteyner taşıması yapan treylerler ve 2,3 milyon tonla 20'lik konteynerlerin izlediğini belirtti. ●ANKARA-AA

Tarımda ilkbahar dönemi öncesinde gübre denetimi başlatıldı

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, gübre bayileri ve üretim tesislerine yönelik üç hafta sürecek yoğun denetim süreci başlatıldığını belirterek, "Eş zamanlı olarak 3 bin 500 arkadaşımız gübre denetimlerine başlamış olacak." dedi. Yumaklı, Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nü ziyaretinde yaptığı açıklamada, enstitüde yıllık 200 bin analiz yapıldığını söyledi. Türkiye'de her yıl bitkilerin beslenme ihtiyacını karşılamak için 7 milyon ton gübre kullanıldığını ifade eden Yumaklı, gübrenin tarımın en önemli girdilerinden birisi olduğunu bildirdi.

Bakan Yumaklı, ülkede kullanılan gübrenin yüzde 60'ünün

Türkiye'de üretildiğine dikkati çekerek, sektörde yaklaşık 1 milyon tona yakın ihracat yapıldığını aktardı. Ülkede yaklaşık 750 gübre üretim tesisi olduğunu belirten Yumaklı, "Bu yıl iki büyük gübre üretim tesisi daha hizmete açılmış olacak. Özellikle organik gübreyle alakalı son dönemde Bakanlığımızın vermiş olduğu destek ve teşviklerle bu alanda da kullanımların arttığını görüyoruz. Ancak gübrede önemli olan zamanında bulunabilirliği sağlamak. Bizim de en önemli gündem maddemiz bu." ifadelerini kullandı.

Yumaklı, gübrede her yıl yaklaşık 2 bin içerik analizi yapıldığını bildirerek, sözlerini şöyle sürdürdü: "Geçen yıl 56 bin de-

netim yapıldı. Bunlardan sadece 113'ünde uygunsuzluk tespit edildi ve yaklaşık 23 milyon lira idari para cezası uygulandı. Gübre kullanımının en yoğun olduğu ilkbahar dönemi için bugünden itibaren hem gübre bayilerine hem de üretim tesislerine yönelik üç hafta sürecek yoğun denetim süreci başlatıldı. Eş zamanlı olarak 3 bin 500 arkadaşımız gübre denetimlerine başlamış olacak, denetimde alınacak numuneler laboratuvarlarda analiz edilecek."

Gübrenin, toprağın ihtiyaçlarına göre yapılmaması halinde fayda yerine zarar getirdiğine işaret eden Yumaklı, bu kapsamda bakanlığın eğitim ve yayınlarının devam ettiğini, üre-

tilcilere içerik olarak uygunsuz gübre satışı yapanların karşısında olacağını söyledi. Yumaklı, bu yıl yapılacak 4. Tarım Orman Şurası için geçen hafta hazırlık çalıştayını düzenlendiğini anımsatarak, şuranın

önemli başlıklarından birisinin de gübre olacağını kaydetti. Bakan Yumaklı, Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü'nde inceleme-lerde bulunarak yetkililerden bilgi aldı. ●ANKARA-AA

TÜİK, enflasyon sepetini güncelledi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), enflasyon sepetinde yer alan ürünleri ve ağırlıklarını güncellerken, sepete bu yıl 407 madde ve 951 madde çeşidi dikkate alınacak.

TÜİK'in internet sitesinde yer alan açıklamaya göre, kurum, her yıl fiyat derlenen yerleşim ve iş yerleri ile sepette yer alan ürünler, ağırlıkları ile ürün tanımlarını güncelliyor. Buna göre, TÜFE, toplumun tüketim kalıplarını mümkün olduğunca gerçeğe yakın şekilde yansıtmayı hedefleyen mal ve hizmet sepeti üzerinden hesaplanıyor. Piyasada mevcut tüm mal ve hizmet fiyatlarının takip edilmesinin mümkün olmaması nedeniyle TÜFE hesaplaması için hane halklarının tüketim harcamalarında önemli yer tutan mal ve hizmetler dikkate alınarak bir sepet oluşturuluyor. Söz konusu sepet, tüketicilerin günlük yaşamlarında sıkça tercih ettiği ürün ve hizmetleri içeriyor.

Gelir İdaresi Başkanlığından (GİB) 2019'dan itibaren iş yerlerine ait ciro verilerinin elde edilmesiyse, perakende sektöründe yer alan marketler ve giyim mağazaları için ciro değerleri kullanılarak iş yeri örneklemi belirleniyor. Her yıl aralık ayında en güncel ciro verileri incelenerek, il bazında fiyat derlenen iş yerleri gözden geçiriliyor. Perakende ticaret sektöründe yer alan iş yerlerinin il bazında ciro

büyükükleri esas alınarak tüketicilerin o ilde yoğun olarak tercih ettiği, en çok satış yapan zincir ve yerel firmalardan fiyat derlenmesi amaçlanıyor.

Sepette yer alan ürünlerin sayısı değişiyor

Açıklamaya göre, bu yıl itibarıyla alandan veri derleme yöntemiyle elde edilecek fiyat sayısı, derlenen toplam fiyat sayısının yaklaşık yüzde 50,3'ünü oluşturacak. TÜFE'de bu yıl 81 il ve 233 ilçe kapsamında, 29 bin 941 iş yeri ve 5 bin 246 konuttan (kira) 407 madde ve 951 madde çeşidi için her ay yaklaşık 609 bin 382 fiyat derlenecek. Her yıl aralık ayında yapılan güncellemede, ağırlığı artan mal

ve hizmetler endeks sepetine dahil edilirken, ağırlığı azalan ürünler sepetten çıkartılıyor. Bu nedenle, TÜFE sepetinde yer alan ürünlerin sayısı her yıl değişim gösteriyor. TÜFE tüketim sepeti ve ağırlıkları ise yıl içinde değişmeden sabit kalıyor. Güncellemeye göre, bu yıl sepete yeni giren maddeler implant tedavi ücreti, otomobil (elektrikli) ve güneş gözlüğü olurken, kadın pardösüsü ve şemsiye ise sepetten çıkarıldı. Ayrıca, sepette yer alan "hijyenik zeminler için temizlik ve bakım ürünleri", "otomobil (dizel)", "otomobil (benzinli)", "tren ücreti (şehirler arası)", "uçak bileti ücreti", "cep telefonu görüşme ücreti", "özel televizyon ve çevrim içi yayın hizmetleri", "diğer kitaplar" ile

"yurt dışı bir hafta ve daha fazla süreli tur" başlıklarının altına yeni madde çeşitleri eklendi.

Ana grup ağırlıkları

TÜFE hesaplamalarında kullanılacak ana grup ağırlıkları da belirlendi. Buna göre, gıda ve alkolsüz içeceklerin ağırlığı yüzde 24,98'den yüzde 24,96'ya, ulaştırmanın ağırlığı 17,35'ten 15,34'e gerilerken, konutun ağırlığı yüzde 14,2'den yüzde 15,21'e yükseldi. Gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içecekler ve tütün, ev eşyası ile ulaştırma gruplarının ağırlıkları düşerken, konut, sağlık, eğlence ve kültür, lokanta ve oteller, eğitim, giyim ve ayakkabı, yerel baskı ve iletişim gruplarının ağırlıkları ise yıl içinde artış gösterdi. Gıda ve alkolsüz içeceklerin ağırlığı ise yüzde 14,2'den yüzde 15,21'e yükseldi. Gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içecekler ve tütün, ev eşyası ile ulaştırma gruplarının ağırlıkları düşerken, konut, sağlık, eğlence ve kültür, lokanta ve oteller, eğitim, giyim ve ayakkabı, yerel baskı ve iletişim gruplarının ağırlıkları ise yıl içinde artış gösterdi. Gıda ve alkolsüz içeceklerin ağırlığı ise yüzde 14,2'den yüzde 15,21'e yükseldi. Gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içecekler ve tütün, ev eşyası ile ulaştırma gruplarının ağırlıkları düşerken, konut, sağlık, eğlence ve kültür, lokanta ve oteller, eğitim, giyim ve ayakkabı, yerel baskı ve iletişim gruplarının ağırlıkları ise yıl içinde artış gösterdi.

Söz konusu ağırlıklar, alkollü içeceklerde ve tütünde yüzde 3,52, eğitimde yüzde 2,3, giyim ve ayakkabıda yüzde 7,16, ev eşyasında yüzde 7,67, sağlıkta yüzde 4,09, haberleşmede yüzde 3,62, eğlence ve kültürde yüzde 3,36, lokanta ve otellerde yüzde 8,31, çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 4,43 olarak belirlendi.

Bilgisayar Destekli Kişisel Duruşma Yöntemi (CAPI) ile alandan veri toplama usulü, TÜİK'in 26 bölge müdürlüğünde görevli

anketörlerin, seçilen iş yerlerini bizzat ziyaret ederek, mal ve hizmet fiyatlarını tablet bilgisayarlara kaydetmelerine dayalı geleneksel veri derleme yöntemi olarak tanımlanıyor. Bu yıl itibarıyla alandan veri derleme yöntemiyle elde edilecek fiyat sayısı, derlenen toplam fiyat sayısının yaklaşık yüzde 50,3'ünü oluşturuyor. Barkod (satış) verilerinin kullanımı yöntemiyle perakende ticaret sektöründe önemli paya sahip zincir marketlerden sağlanan veriler, TÜFE hesaplamalarında ilk olarak 2021'de kullanılmaya başlandı. Analiz süreçleri tamamlanan iş yeri barkod verilerinin TÜFE hesaplamalarına dahil edilmesiyle birlikte 2025 yılı itibarıyla bu yöntemle derlenen fiyat sayısı, toplam fiyat sayısının yüzde 43'üne karşılık geliyor. Kullanılan bir diğer yöntem ise "web scraping (veri kazıma)" şeklindeki fiyat derleme olarak uygulanıyor. 2025 yılı itibarıyla bu yöntemle elde edilen fiyat sayısı, derlenen toplam fiyat sayısının yaklaşık yüzde 5,1'ini oluşturuyor. İnternet üzerinden "web scraping" yöntemiyle derlenen fiyatlardan ilgili ayrı 1'i ile 24'ü arasında olan kısmı hesaplamalarda kullanılıyor. ●ANKARA-AA

Otomotiv endüstrisi ocakta 3 milyar dolarla en fazla ihracat yapan sektör oldu

Otomotiv endüstrisi, yılın ilk ayında 3 milyar dolarla en fazla ihracata imza atan sektör olarak kayıtlara geçti. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, ocak ayında sanayi grubu sektörlerinden otomotiv endüstrisi 3 milyar dolarlık ihracata imza attı. Söz konusu sektörü 2,5 milyar dolarla kimyevi maddeler ve mamulleri, 1,4 milyar dolarla hazır giyim ve konfeksiyon sektörü takip etti. Ocak ayında ihracatını en fazla artıran sektör yüzde 148,5 ile mücevher oldu. Türkiye ihracatının yüzde 70,7'sini gerçekleştiren sanayi grubunun dış satımı geçen ay yüzde 9,8 artışla 15 milyar dolar olarak hesaplandı. Ocakta, ihracatın

yüzde 14,3'ünü oluşturan tarım grubunda yüzde 2,4'lük azalışla yaklaşık 3 milyar dolarlık, ihracatın yüzde 2,2'sini oluşturan madencilik grubunda ise yüzde 2,8'lik artışla 457,9 milyon dolarlık dış satım yapıldı.

En fazla ihracat Almanya'ya

Geçen ay en fazla ihracat yapılan ilk üç ülke, 1,6 milyar dolarla Almanya, 1,1 milyar dolarla Birleşik Krallık, 1 milyar 80 milyon dolarla ABD oldu. Bu dönemde en çok ihracat yapan ilk 3 kent ise 7,8 milyar dolarla İstanbul, 1,8 milyar dolarla Kocaeli, 1,3 milyar dolarla Bursa olarak sıralandı. ●İSTANBUL-AA

İstanbul'da düğün sektörü 2025'te daha da güçlü bir ivme bekliyor

İstanbul Toplantı ve Düğün Salonu İşletmeleri Esnaf Odası (İSTDO) Başkanı Adem Sönmez, "2023 ve 2024 yıllarında gözlemlediğimiz artış trendinin devam edeceğine inanıyoruz." dedi. Pandemi sürecinde düğün sektörünün büyük yara aldığı hatırlatan Sönmez, düğün salonu işletmecilerinin, pandemi nedeniyle neredeyse 2 yıl boyunca faaliyetlerini durdurmak zorunda kaldıklarını dile getirdi. Sönmez, bu dönemde hem işletmeciler hem de çiftlerin zorluklar yaşadığını belirterek, "Ancak 2024 yılı itibarıyla toparlanma süreci tamamlandı. Çiftlerin düğün kültürüne olan ilgisi, Anadolu'nun sosyal dayanışma geleneğini yaşatmaya devam ettiğimizi gösteriyor." diye konuştu. Pandemi sonrası düğün sektörünün yeniden hareketlendiğini belirten Sönmez, "2024 yılı sektörümüz için toparlanma yılı oldu. 2025 yılında daha da güçlü bir ivme bekliyoruz." dedi. Sönmez, 2024 yılında Türkiye

genelinde düğün sayılarında yüzde 20 ile 25 oranında artış yaşandığını kaydederek, "İstanbul'da 2023 yılında 116 bin düğün yapılırken, bu sayı 2024'te yüzde 20 artışla 140 binlere yaklaştı. Düğünler, sadece sosyal sektörün büyük katkı sağlıyor. Bir düğün organizasyonu, yüzlerce sektöre iş hacmi oluşturuyor. Bu nedenle düğün sektörü ekonominin canlılığı açısından kritik bir öneme sahip." ifadelerini kullandı. Adem Sönmez, düğün salonlarında uygulanan yüzde 20 KDV oranının düşürülmesi gerektiğini söyledi. Düğün salonlarının eğlence sektörü olarak sınıflandırıldığı için KDV oranının yüzde 20 seviyesinde tutulduğunu anlatan Sönmez, "Oysa düğün sektörü, Anadolu'nun sosyal dayanışma ve dayanışma geleneğinin bir yansımasıdır. Düğünler, bir aile kurmanın ilk adımıdır ve bu süreçte çiftlerin desteklenmesi gerekir." diye konuştu. ●İSTANBUL-AA

Suriye Cumhurbaşkanı
Şara Türkiye'ye geliyor

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Altun, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, Suriye Arap Cumhuriyeti Geçiş Dönemi Cumhurbaşkanı Şara'nın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın davetine icabetle bugün Ankara'ya geleceğini bildirdi. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, Suriye Arap Cumhuriyeti Geçiş Dönemi Cumhurbaşkanı Ahmed Şara'nın ziyaretine ilişkin, "Suriye'nin özgürlüğüne kavuşması sonrası yeniden tesis edilen Türkiye-Suriye ilişkilerinin Sayın Ahmed Şara ve heyetinin ziyaretleriyle güçleneceğine ve boyut kazanacağına inanıyoruz." ifadesini kullandı. Altun, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, Suriye Arap Cumhuriyeti Geçiş Dönemi Cumhurbaşkanı Şara'nın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın davetine icabetle bugün Ankara'ya geleceğini bildirdi. Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde gerçekleşecek görüşmelerde Suriye'deki son gelişmelerin bütün boyutlarıyla ele alınacağını belirten Altun, şunları kaydetti: "Ülkedeki ekonomik toparlanma, sürdürülebilir istikrar ve güvenliğinin tesisi için iki ülke tarafından atılacak ortak adımlar değerlendirilecektir. Görüşmelerde geçiş dönemi yönetimine ve Suriye halkına çok taraflı platformlarda sağlanabilecek destekler üzerinde de durulacaktır. Suriye'nin özgürlüğüne kavuşması sonrası yeniden tesis edilen Türkiye-Suriye ilişkilerinin Sayın Ahmed Şara ve heyetinin ziyaretleriyle güçleneceğine ve boyut kazanacağına inanıyoruz." ●ANKARA-AA

FOTOĞRAF: AA

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "2025 yılında bin 381 engelli öğretmenimizin atamasını yapıyoruz. Bakanlığımız çok yakın bir zamanda duyuruya çıkacak ve başvuruları kabul edecek." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: 2025 yılında bin 381 engelli öğretmenimizin atamasını yapıyoruz

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Esenyurt Recep Tayyip Erdoğan Eğitim Külliyesi'nin açılış töreninde yaptığı konuşmada, 2024-2025 eğitim öğretim yılının ikinci döneminin öğrenciler ile öğretmenlere başarılar getirmesi temennisinde bulundu. Hatıralar daima kalplerde yaşatılan şehit Şenay Aybüke Yalçın, şehit Necmettin Yılmaz ve tüm şehit öğretmenleri rahmet ve minnetle yad eden Erdoğan, büyük emekler veren, hayatını kaybetmiş tüm öğretmenlere de Allah'tan rahmet diledi. Erdoğan, Esenyurt Recep Tayyip Erdoğan Eğitim Külliyesi'nin İstanbul'a öğrenciler ve öğretmenler için hayırlı ve uğurlu olması temennisinde bulundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, burada eğitim alacak gençlerin gelecekte çok önemli roller üstleneceklerine, büyük ve güçlü Türkiye'nin inşasında son derece faydalı vazifeler ifa edeceklerine yürekten inandığını belirterek, "Liselerin, uygulama okullarının ve bilim sanat merkezlerinin yer aldığı külliye-mizde toplam 345 derslik, 88 laboratuvar, 33 destek eğitim odası, 33 zümre odası, 11 iş sağlığı ve güvenliği odası ile 11 revir bulunuyor. Aynı şekilde 1000 kişi

kapiteli 2 konferans salonumuz, 500 kişilik kütüphanemiz, 2 kapalı spor salonumuz, 8 basketbol sahanımıza yaş sınırlı futbol sahanımız da yine eğitim külliyesimizde öğrencilerimizin hizmetine sunuluyor." diye konuştu.

Allah ömür verdikçe, milletin desteği ve duası da olduğu müddetçe eserlere yenilerini eklemeye devam edeceğine belirten Erdoğan, şöyle konuştu: "Geleceğimizi emanet ettik, aydınlık yarınlarımızın güvencesi olan evlatlarımızın nitelikli ve çağın ötesinde bir eğitim almaları, ülkemizin istikbal ve istiklal açısından vazgeçilmezdir. İçinde bulunduğu zamanı, mekanı ve şartları, tüm yönleriyle kavrayan, imkan ve kabiliyetlerini iyi kullanan, sahip olduğu birikimle geleceğe yön verecek genç kuşakların eğitimi bizim temel önceliğimizdir. 22 yıllık aşan iktidarlarımız boyunca eğitim ve öğretim, üzerinde titizlikle durduğumuz alanların hep en başında gelmiştir."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Gençlerimizin hayatını karartan zehir tacirlerine nefes aldırmayacak, hepsinin tepelerine binecek, bu alçakların yakasına yapışacağız. Toplumda veba gibi yayılan dijital ve ekran bağımlılığı

da gündemimizin en üst sırasındadır. Paylaşım platformlarının daha sıkı denetlenmesi ve kullanımına yaş sınırlı getirilmesi dahil çeşitli düzenlemeleri değerlendiriyor." dedi. Erdoğan, 60-70 kişinin aynı anda ders işlediği kalabalık sınıfların tarih olduğunu, kendisinin okuduğu dönemlerde İstanbul'da 80, Anadolu'da 100'ü aşkın öğrencilerin olduğu sınıfların bulunduğunu dile getirdi. Derslik başına öğrenci sayısını ilköğretimde 23'e, ortaöğretimde de 22'ye indirdiklerine dikkati çeken Erdoğan, öğretmen başına düşen öğrenci sayısını ilköğretimde 18'e, ortaokulda 14'e, ortaöğretimde 12'ye çekerek gelişmiş ülke standartlarını yakaladıklarını anlattı.

Erdoğan, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek ve özlük haklarını iyileştirmek amacıyla Anayasa Mahkemesinin iptali sonrası Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nu tekrar çıkardıklarını anımsatarak, şunları söyledi: "15 Ocak itibarıyla eğitim programını tamamlayan 66 bin 658 öğretmenimiz uzman öğretmen, 249 bin 198 öğretmenimiz de başöğretmen ünvanı alarak eğitim öğretim tazminatından yararlanmaya başladı. Uzman ve başöğretmenlerimize her ünvan için

ayrı ayrı olmak üzere bir derece verdik. Yaptığımız yasal düzenlemelerle öğretmenlerimize karşı işlenen kasten yaralama, tehdit ve hakaret gibi suçlarda cezaların artmasını, böylece caydırıcılığın sağlanmasını temin ettik. Her zaman söylüyorum, bugün tekrar hatırlatmakta fayda görüyorum. Bizim kültürümüzde öğretmene asla el kalkmaz, öğretmenin eli öpülür. İster veli, ister öğretmenlerimizin evlatlarından ayrı tutmadığı öğrencisi olsun, bu durum fark etmez. Hükümet olarak şiddetle mücadele konusunda çok hassasız ve tavizsiz bir politika izliyoruz."

Erdoğan, hayatında sigara ve alkol gibi bağımlılıkların asla olmadığı belirterek, "Evlatlarına, torunlarına nasıl bunlardan sakınmalarını tavsiye ediyorsam sizlere de aynı şekilde bunlardan sakınmanızı tavsiye ediyorum. Dijital mecraların kontrolsüz, başbozuk ve pek çok tehditte dolu ikliminde evlatlarımızı yalnız ve sahipsiz bırakamayız." dedi.

Kim ne derse desin özgürlük bahanesiyle körpe dimağların işgal ve işgidi edilmesine seyirci kalmayacaklarını vurgulayan Erdoğan, 2025 Aile Yılı'nda dijital mecraya oyun ve paylaşım plat-

formları kaynaklı sorunlarla mücadelede de yeni tedbirleri devreye alacaklarını kaydetti.

Erdoğan, Esenyurt Recep Tayyip Erdoğan Eğitim Külliyesi'nin açılış töreninde yaptığı konuşmada, eğitimde fırsat eşitliğini, yalnızca öğrenciler için değil, öğretmenler için de en temel ilke olarak benimsediklerini söyledi. Engelli öğretmenlerin istihdamı noktasında tüm imkanları seferber ettiklerini aktaran Erdoğan, "Bugün burada bir müjdeyi sizlerle ve milletimizle paylaşmak istiyorum. 2025 yılında 1381 engelli öğretmenimizin atamasını yapıyoruz. Bakanlığımız çok yakın zamanda duyuruya çıkacak ve başvuruları kabul edecek. Tüm engelli öğretmenlerimizin için hayırlı uğurlu olsun diyor, sınava girecek adaylara şimdiden başarılar diliyorum." diye konuştu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, eğitime yaptıkları yatırımların meyvelerini kısa sürede toplamaya başladıklarını belirterek, Aralık 2023'te yayımlanan Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) raporuna göre, Türkiye'nin, son 20 yılda matematik ve fen bilimleri alanındaki performansını istikrarlı şekilde artıran 4 ülkeden biri olduğunu kaydetti. ●İSTANBUL-AA

Deprem bölgesindeki konut ve iş yerleri yıl sonuna kadar hak sahiplerine teslim edilecek

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yapılan açıklamaya göre, TOKİ koordinesinde Emlak Konut GYO ve Yapı İşleri Genel Müdürlüğü ile 11 ilde 174 ayrı alanda, 1900 şantiye, 1581 köy evi şantiyesi olmak üzere toplam 3 bin 481 şantiyede 182 bin kişi çalışmalarına devam ediyor. Deprem bölgesindeki 11 ilde bugüne kadar 169 bin 171 konut, 149 iş yeri ve 32 bin 260 köy evi olmak üzere toplam 201 bin 580 konut teslim edildi. Bu yıl sonuna kadar 358 bin 859 konut, 31 bin 307 iş yeri ve 62 bin 817 köy evi olmak üzere toplam 452 bin 983 konut hak sahiplerine teslim edilecek. Yapılan çalışmalar kapsamında, Adana'da 6 bin 700 konut ve 117 köy evi olmak üzere toplam 6 bin 817 konut teslim edildi. Bu yıl sonuna kadar 11 bin 899 konut, 89 iş yeri ve 534 köy evi olmak üzere toplam 12 bin 522 konut ve iş yeri teslim edilecek. Adıyaman'da 27 bin 433 konut ve 3 bin 973 köy evi olmak üzere toplam 31 bin 406 konut teslim edildi. Yıl sonuna kadar 30 bin 835 konut, 2 bin 580 iş yeri ve 10 bin 158 köy evi olmak üzere toplam 43 bin 573 konut ve iş

yerinin hak sahiplerine teslimi yapılacak. Diyarbakır'da 7 bin 665 konut, 255 köy evi olmak üzere toplam 7 bin 920 konut teslim edildi. Yıl sonuna kadar 16 bin 27 konut, 251 iş yeri ve 1299 köy evi olmak üzere toplamda 17 bin 577 konut ve iş yeri teslim edilecek. Elazığ'da ise 8 bin 149 konut, 685 köy evi olmak üzere toplam 8 bin 834 konut teslim edildi. Bu yılın sonuna kadar 10 bin 261 konut, 87 iş yeri, 2 bin 794 köy evi olmak üzere toplam 13 bin 142 konut ve iş yeri hak sahiplerine verilecek. Gaziantep'te 19 bin 428 konut, 52 iş yeri ve 2 bin 995 köy evi olmak üzere toplam 22 bin 475 konut teslim edildi. Yıl sonuna kadar 23 bin 694 konut, 1219 iş yeri ve 4 bin 587 köy evi olmak üzere toplam 29 bin 500 konut ve iş yeri teslim edilecek. Hatay'da 40 bin 586 konut, 27 iş yeri ve 5 bin 554 köy evi olmak üzere toplam 46 bin 167 konut teslim edildi. Yıl sonuna kadar 133 bin 382 konut, 9 bin 103 iş yeri ve 10 bin 763 köy evi olmak üzere toplam 153 bin 248 konut ve iş yerinin hak sahiplerine teslimi yapılacak. ●ANKARA-AA

"Çiftlik Bank" davasında karar açıklandı

Anadolu 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen 5 ayrı davanın duruşmasına, Mehmet Aydın ve Fatih Aydın'ın aralarında bulunduğu 5 tutuklu sanık cezaevinden getirildi. Tutuksuz sanık Cafer Çolak, müştekiler ve sanık avukatları da duruşmada hazır bulunurken, bir sanık Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEG-BİS) aracılığıyla mahkemeye bağlandı. Cumhuriyet savcısı, önceki celselerde açıkladığı esasla ilişkin mütalaasını tekrar ederek, Mehmet Aydın ile Fatih Aydın'ın "bilgi sistemleri aracılığıyla dolandırıcılık" suçundan 4 bin 414 kez olmak üzere "suç örgütü kurma" ve "suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama" suçlarından cezalandırılmasını talep etti.

Her iki sanık için toplam 88 bin 302'şer yıla kadar hapis cezası istenen mütalaada, diğer sanıklar hakkında ise farklı suçlardan değişen oranlarda hapis cezası istendi. Savunmasını yapması için kendisine söz verilen tutuklu sanık Mehmet Aydın, "En başından söylediğim gibi ben dolandırma kastıyla bu işe girmedim, kimseyi dolandırdım. Yaptığım yatırımlar mağdurların zararını karşılayabilecek durumda. Devlet el koyduğu için mağdur oldular, adli emanette olan param mağdurların zararını karşılayabilir." şeklinde beyanda bulundu.

Fatih Aydın ve diğer tutuklu sanıklar da örgütle bir bağlantı olmadığını iddia ederek beraat talebinde bulundu. Mahkeme başkanının sanıklara son sözlerini sorması üzerine, Mehmet Aydın, "Ben kimseyi dolandırdım kastıyla hareket etmedim. Herhangi bir yalan beyanda bulunmadım müştekilere, beraatimi talep ediyorum." ifadelerini kullandı.

Fatih Aydın ise, "Hiçbir örgüte üye değilim. Sanıklardan çoğu beni tanımıyor. Lider olmam için beni tanımaları lazım, ben de çoğunu tanımıyorum." dedi. Sistemin kurucusu oldukları gerekçesiyle tutuklu yargılanan Mehmet Aydın ve Fatih Aydın, 45 bin 376 yıl 6'şar ay hapis cezasına çarptırıldı.

Kamuoyunda "Çiftlik Bank" olarak bilinen ve gelir getirme vaadiyle çok sayıda vatandaşın mağdur olmasına yol açan sistemin kurucusu ve iki yıldan fazla süre firari bulunan Mehmet Aydın, Türkiye'nin talebi üzerine Brezilya tarafından sınır dışı edilmişti. Aydın, 3 Temmuz 2021'de İstanbul Havalimanı'nda uçakta gözaltına alınmış, 102 mağdurun şikayeti üzerine hakkında başlatılan soruşturma kapsamında "suç işlemek amacıyla örgüt kurma", "bilgi sistemleri banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık", "tacir veya şirket yöneticileri ile kooperatif yöneticilerinin dolandırıcılığı" suçlarından tutuklanmıştı.

"Çiftlik Bank" sistemine ilişkin soruşturma kapsamında "Bankacılık Kanunu'na aykırılık", "suç işlemek amacıyla örgüt kurma", "suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama", "bilgi sistemleri banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık" ve "tacir veya şirket yöneticileri

ile kooperatif yöneticilerinin dolandırıcılığı" suçlarından firari olarak aranan Fatih Aydın, Temmuz 2021'de Uruguay'da düzenlenen operasyonla yakalanmıştı. Türkiye'ye getirilen sanık, sevk edildiği hakimlikçe tutuklanmıştı. "Kara para aklama", "vergi kaçırma", "suç örgütü üyesi olma", "dolandırıcılık" gibi suçlardan aranarak hakkında kırmızı bülten çıkarılan ve Türkiye'ye iadesi için yapılan başvurunun kabul edilmesinin ardından 8 Nisan'da İstanbul'a getirilen Osman Naim Kaya da tutuklanıp hapse gönderilmişti. Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığınca hazırlanan Çiftlik Bank sistemine ilişkin 5 ayrı iddianamede, Mehmet Aydın ile Fatih Aydın hakkında "suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve yönetme", "bilgi sistemlerini araç olarak kullanmak suretiyle nitelikli dolandırıcılık" ve "ticari şirketlerin faaliyeti kapsamında nitelikli dolandırıcılık" suçlarından 4 bin 582 kişiyi mağdur ettikleri gerekçesiyle 25 bin 699 yıldan 85 bin 646 yıla kadar hapis cezası istenmişti. İddianamedelerde, Aydın kardeşlerin yanı sıra 18 sanık hakkında da benzer suçlardan hapis cezaları talep edilmişti. Anadolu 6. Ağır Ceza Mahkemesi, 15 Eylül 2023'te görülen duruşmada ise 4 dosyanın ana davayla birleştirilmesine hükmetmişti. ●İSTANBUL-AA

MHP'den parti teşkilatına eğitim

Milliyetçi Hareket Partisi (MHP), parti teşkilatı için "İl Başkanları, İlçe Başkanları ve İl Yönetim Kurulu Üyeleri Eğitim Programı" düzenledi.

Parti İçi Eğitim, Siyaset ve Liderlik Okulundan Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı ile Teşkilat İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı'nca "İl Başkanları, İlçe Başkanları ve İl Yönetim Kurulu Üyeleri Eğitim Programı" düzenlendi. Genel merkez binasındaki programın açılışında konuşan MHP Genel Başkan Yardımcısı Zühal Topçu, "Ya bu vatan üzerinde bir ve bütün olarak kardeşçe yaşayacağız ya da millet olarak yalnızca Diyarbakır'dan değil, Anadolu'dan da atılacağız. Yedi düvelin karanlık planları durmak bilmiyor. Dağlarımızdaki eli silahlı eşkiyayı sürekli besliyor. Bir tarafta hepimiz varız, diğer yanda milletimizi ayırtırmaya çalışan odaklar. Bir yanda Türk milleti var, diğer yanda iştahları yüzyıllardır doymayan Haçlı zihniyeti. Umuyorlar ki birbirimizden

kopalım. İstiyorlar ki kardeş kavgasının tarafı olalım. Diliyorlar ki birbirimize küselim ve çözülelim. Aramızı bozmaya çalışıyorlar. Birbirimize düşürmeye çabalyorlar. Biz birlikteyken amaçlarına ulaşamadılar, ulaşamayacaklarını da biliyorlar. Şimdi de dağıtarak sonuç almayı istiyorlar. Ama asla başaramayacaklar" diye konuştu.

Terörün milletin başına saplanmış bir hançer olduğunu belirten Topçu, "Bu hançeri söküp atmamak, bölgesel istikrarı sağlamak ve tarihi yeniden yazmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Terörün bitmesi, sadece Türkiye için değil, tüm bölge için bir huzur ve güven ortamının teminatıdır. Bizler, bu uğurda canla başla mücadele eden,

şehitlerimizin emanetini taşıyan bir hareketiz. Terörü bitirip, bölgesel istikrarla tarihi yeniden yazacağız. Ülkemizin huzurunu bozmaya çalışan, vatandaşlarımızın birliğine kasteden her unsur, Türk milletinin azmi ve iradesi karşısında yok olmaya mahkumdur. Sayın liderimizin vurguladığı gibi biz hala olduğumuz yerdeyiz. 56 yıldır ne diyorsak oyuş. Emperyal güçlere ödün vermeden tarihi yeniden yazacağız" ifadelerini kullandı. 3 Şubat-21 Şubat tarihlerinde parti genel merkezinde yapılacak programa, il ve ilçe başkanları ile il yönetim kurulu üyeleri olmak üzere 2 bin 100 teşkilat mensubu katılacak. MHP tarihi ve politikaları, milliyetçilik, temel iletişim, seçmen analizi ve ikna politikaları derslerini alacak katılımcılara program bitiminde törenle sertifikaları verilecek. ●ANKARA-İHA

UTTS'yi darphane değil, ABD merkezli firma kontrol ediyor

Türkiye'de ilk kez gündeme 22 Kasım 2024 günü getirdiğim bu konunun ne denli büyük bir tehlike arz ettiğini bugün bir kez daha hatırlatmak zorundayım.

Daha önce "Dijital Kafes: Çipli Akaryakıt ve Kontrol Toplumuna Giden Yol" başlıklı köşe yazımda Türkiye'de ilk kez gündeme getirdiğim bu konunun ne denli büyük bir tehlike arz ettiğini bugün bir kez daha hatırlatmak zorundayım. Devletlerin teknolojiyi kullanarak denetim mekanizmalarını güçlendirmesi elbette ki kaçınılmaz bir gereklilik. Ancak, bu denetimin hangi eller aracılığıyla yapıldığı ve bunun kime hizmet ettiği, meselenin en can alıcı noktasıdır.

Resmi Gazete 'de 24 Mart 2021 tarihinde yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile birlikte, akaryakıt istasyonlarında elektronik ortamda anlık veri aktarımı yapabilen yeni nesil Taahhüt Tanıma Sistemi (UTTS) zorunlu olduğu getirilmiştir. Devam eden süreçte, 31 Ocak 2025 tarihine kadar bütün ticari ve resmi taşıtlara bu sistemin takılması şart koşulmuş ve projeyi yürütmeye yetkisi Darphane'ye verilmiştir.

Buraya kadar her şey makul görünse de, perde arkasındaki gerçekler hiç de iç açıcı değil!

DARPHANE DEĞİL, ABD MERKEZLİ BİR FIRMA KONTROL EDİYOR!

Dikkat edilmesi gereken en önemli husus, Darphane'nin bu teknolojiyi bizzat üretmiyor olması. Peki, kim üretiyor?

Darphane bu yetkiyi, aslında bir Amerikan firması olan Gilbarco Veeder-Root'un (GVR) kontrolündeki TURPAK'a devretmiş durumda!

TURPAK, GVR firmasının Türkiye'deki uzantısı olarak faaliyet gösteren bir şirkettir ve bu firmanın bütün sistemleri, yazılım ve donanım öğeleri dışarıdan temin edilmektedir. Daha da dikkat çekici olan nokta ise, GVR'nin, bir başka dev teknoloji şirketi olan ORPAK ile bağlı olmasıdır. ORPAK ise bir İsrail firması olup, dünya genelinde akaryakıt sistemleri konusunda tekel olma konumundadır.

Böylece, Türkiye'deki bütün ticari ve resmi taşıtların yakıt tüketim verileri, plaka bilgileri ve hareket rotaları yabancı bir firma tarafından işlenerek global bir veri havuzuna aktarılmaktadır.

Sadece bu bile, UTTS'yi bir milli güvenlik sorunu olarak tanımlamak için yeterlidir!

Dijital Kafes: Çipli akaryakıt ve kontrol toplumuna giden yol Makale: Dijital Kafes: Çipli akaryakıt ve kontrol toplumuna giden yol

BU SİSTEM NEDEN TEHLİKELİDİR?

Stratejik Verilerin Yabancı Firmalara Geçmesi: UTTS ile ticari ve resmi araçların ruhsat bilgileri, hareketleri, yakıt harcamaları ve bölge bazlı lojistik bilgileri yabancı sermayenin eline geçmektedir.

SIHA'larda Yaşanan Kriz Tekrarlanabilir: Daha önce İsrail yapımı Heron SIHA'larda yaşadığımız "bilgi sabotajı" tehlikesi, bu sistemle de ortaya çıkabilir. UTTS verilerine yetkisiz erişim sağlanması durumunda, bütün ticari ve resmi araç hareketleri izlenebilir ve hatta manipüle edilebilir.

Maliyet Yükü: Zorunlu olarak bütün ticari ve resmi taşıtlara takılacak olan bu sistemin cihaz

ve montaj bedeli KDV dâhil 2.791 TL'dir. Milyonlarca aracın bu sistemle donatılması, devasa bir rant oluşturmakta ve kaynakların yurt dışına çıkmasına neden olmaktadır. Oysa bu haliyle taşıtlara takılacak olan sistemin maliyeti inanamayacağınız kadar düşük maliyetlidir. (Yaklaşık 10 TL)

Araçlara Kalıcı Zarar Veriliyor: UTTS cihazlarının montajı, aracın yakıt depo girişine yapıldığı için mekanik ve kimyasal zararlar bırakacaktır. Bu cihazların aracın el değiştirmesi durumunda sökülme zorunda kalacak ve hem aracı satan kişi hem de yeni alacak kişi, bu ek maliyeti yeniden üstlenmek durumunda kalacaktır.

Vatandaşın seyahat özgürlüğünü kısıtlamalarla ilgili kotalar; Vatandaşın seyahat özgürlüğü, çeşitli kısıtlamalarla sınırlanabilir; bu kısıtlamalar arasında yakıt alımı, benzin istasyonu seçimi ve belirli rotaların kullanımına yönelik koyulan kotalar yer alabilir. Bu sınırlamalar, kişilerin istedikleri gibi seyahat etmelerini engelleyebilir.

DAHA GÜVENLİ VE YERLİ ÇÖZÜMLER MÜMKÜN!

Peki, taşıt tanıma sistemi ihtiyacı tamamen ortadan kaldırılmalı mı? Hayır, ancak yerli ve milli teknolojiler geliştirilerek bu denetim ihtiyacı karşılanmalıdır.

Alternatif olarak:

HGS veya OGS tabanlı tanıma sistemleri ile akaryakıt alımları takip edilebilir. Zaten HGS'nin mevcut bir veri altyapısı vardır; bu sistem UTTS yerine kullanılabilir.

Plaka tanıma sistemleri entegre edilerek, araç tanıma süreci mevcut fatura sistemine dahil edilebilir.

Son söz olarak: UTTS projesi bu haliyle tam anlamıyla bir milli servet israfı ve güvenlik zafiyetidir. Projenin acilen iptal edilmesi ve kamu kaynaklarını sırf belirli bir firmanın kârına hizmet edecek şekilde harcayan yetkililerin hesap vermesi gerekmektedir.

Gözümüzü açalım; teknolojiye sahip çıkmak, onu bilmediğimiz ellere teslim etmek değil, onu kendimiz üretmekle mümkün olur!

Kayıt dışı yakıt ticaretini ve yakıt harcama gider kontrolünü sağlamak amacıyla bu kadar büyük bir israf ve güvenlik zafiyeti oluşturmaya gerçekten değer mi? Bu önlemler, vatandaşın özgürlüğünü kısıtlayarak, hem ekonomik hem de güvenlik açısından ciddi riskler doğururken, asıl amacına ulaşmak için ne kadar etkili olacak?

İsrail'in geçmişte ellerde patlattığı çağrı cihazlarını ve telsizleri ne çabuk unuttuk? Şimdi bir an durup düşünelim; yakıt deposuna takılan bu cihazların uzaktan kontrolle patlatıldığını ve tüm araçların eş zamanlı olarak infilak ettiğini... Fosil yakıtların yüksek yancılığıyla birleştiğinde ortaya çıkacak felaketi hayal edebiliyor musunuz? Binlerce aracın bir anda ateş topuna dönüşmesi, şehirleri cehenneme çevirebilecek bir güvenlik zafiyeti oluşturur mu? Peki, böylesine devasa bir yangını hangi itfaiye söndürebilir? Böyle bir riski gözdürdük, sadece kişisel güvenliği değil, ulusal güvenliği de büyük bir tehditle karşı karşıya bırakmaz mı?

Vesselam...

ABB Başkanı Mansur Yavaş: "Cumhurbaşkanı adayını belirlemenin çok erken olduğunu düşünüyorum"

Ankara Büyükşehir Belediye (ABB) Başkanı Mansur Yavaş, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) tarafından cumhurbaşkanı adayını belirlemek için alınan ön seçim kararına ilişkin, "Cumhurbaşkanı adayını belirlemenin çok erken olduğunu düşünüyorum" dedi. ABB Başkanı Mansur Yavaş,

katıldığı bir etkinliğin ardından basın mensuplarının gündeme dair sorularını cevapladı. Teğmenlerle ilgili çıkan ihraç kararının sorulması üzerine Yavaş, "Kararı beğenmiyoruz. Mustafa Kemal Atatürk'ün askeriyeyi seçmenin hiçbir zaman suç olmadığı kanaatindeyiz. Bunu daha önce de sık sık belirttik. Sadece disiplin sorunu diyor-

lar. Bu kadar iyi yetişmiş insanları hemen ihraç etmek gerekmez diye düşünüyorum. Burada ben de çok masum bir karar olmadığını düşünüyorum ancak oy çokluğuyla çıktığına biraz içimizi ısıttı." ifadelerini kullandı. CHP'nin bir sonraki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde gösterilecek aday için ön seçim kararı alınmasının sorulması üzerine Yavaş, "Aday belirlemenin çok erken olduğunu düşüncesindeyim. Seçim tarihimiz belli değil. O zamana kadar Türkiye'de şart-

lar değişir. Ben öncelik olarak şu ekonomik sıkıntı varken adayların birbirinin enerjisini yormaması, toplumun bununla uğraşmaması kanaatindeyim." ifadelerini kullandı. Bir gazetecinin "Erken dediniz ama ön seçim olursa sizin aday olmayacağınız anlamına mı geliyor?" sorusuna ise Yavaş, şu şekilde cevapladı: "Öyle bir şey yok. Gün ola harman ola, o güne kadar kim kalacak önce bir seçim tarihi belli olsun. Daha geniş konuşuruz." ●ANKARA-İHA

MIT'ten terör örgütü PKK/YPG'nin sözde sorumlusuna Suriye'de nokta operasyon

MIT, terör örgütü PKK/YPG'nin sözde Aynularab (Kobani) sorumlularından "Azad" kod adlı Mahmut Ağca'yı Suriye'de nokta operasyonla etkisiz hale getirdi. Güvenlik kaynaklarından edinilen bilgiye göre MIT, 2015'ten beri Türkiye'de gerçekleştirilen bazı terör eylemlerini organize ettiği belirlenen terörist Ağca'yı öncelikli hedef listesine aldı. Suriye'nin Aynularab bölgesindeki bir evde örgütsel görüşme yaptığı tespit edilen terörist Ağca, düzenlenen nokta operasyonla etkisiz hale getirildi. Örgüte 2006'da katılan terörist Ağca'nın 29 Ağustos 2015'te Şanlıurfa'da polis otosuna yönelik 2 polislin şehit olduğu terör saldırısı ile 10 Ağustos 2016'da Diyarbakır Sur'da Çevik Kuvvet polislerini taşıyan servis

aracına yönelik 6 sivilin şehit olduğu, 9'u emniyet personeli olmak üzere 17 vatandaşın yaralandığı terör olaylarının planlayıcıları arasında yer aldığı belirlendi. Ağca'nın ayrıca 10 Aralık 2016'da İstanbul Beşiktaş'ta patlayıcı yüklü araç ve canlı bomba ile gerçekleştirilen 40'i emniyet mensubu 47 vatandaşın şehit olduğu, 242 vatandaşın yaralandığı, 8 Ocak 2022'de Şanlıurfa/Akçakale Suriye sınırı hattında askeri aracın geçişi sırasında yola döşenen patlayıcı ile gerçekleştirilen 3 askerin şehit olduğu, bir askerin yaralandığı, 7 Ağustos 2024'te Suriye/Azez'de yer alan kontrol noktasında SMO mensuplarına yönelik patlayıcı yüklü tır ile gerçekleştirilen terör eylemlerinin planladığı tespit edildi. ●ANKARA-AA

Izmir Büyükşehir Belediyesinde ücretsiz izne çıkarılan 158 işçi için başlatılan eylem sürüyor

Genel-İş Sendikası İzmir şubeleri, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde ücretsiz izne çıkarılan 158 işçinin işlerine geri dönmesi için eylemlerini sürdürüyor. İzmir halkının belediyeden hizmet beklediğini vurgulayan Gül, şunları kaydetti: "Sendikamızın örgütlü olduğu ESHOT Genel Müdürlüğüne ait olan 236 adet otobüs Belediye-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu İZULAŞ AŞ'ye devretme işlemleri başlamıştır. Eyleme katılan işçilere tutanaklar tutularak disiplin süreci başlatılmıştır. İZENERJİ şirketinde çalışan 148 üyemiz, kendi rızası ol-

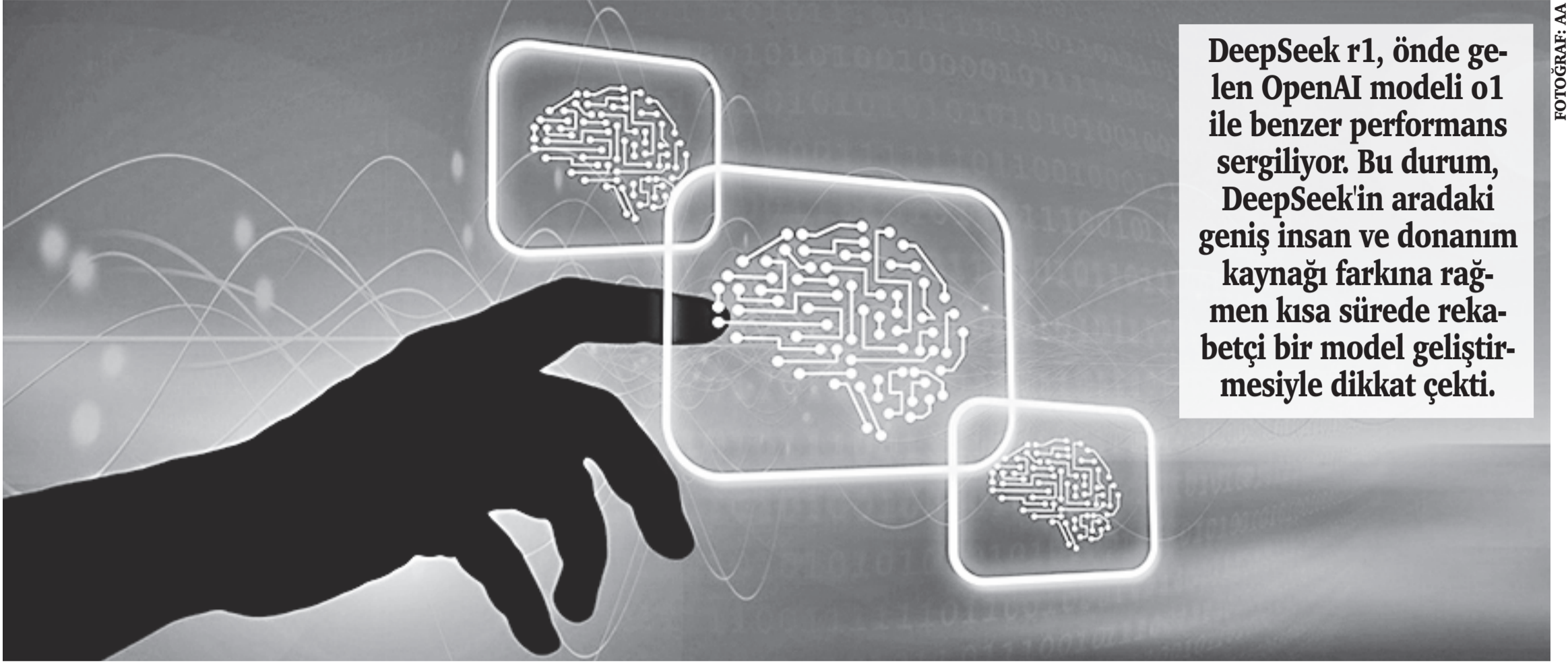
madan işveren tarafından belirsiz süreli ücretsiz izne çıkarılmışlardır. Ayrıca Kent Konseyi Müdürlüğü'nde çalışan 10 üyemiz 50 gün önce belirsiz süreli ücretsiz izne çıkarılmıştır. Sizler bu mücadelenin önüne geçmek için sendikamıza yıllardır sokakta, alanda demokrasi mücadelesi vermiş Devrimci İş Sendikaları Konfederasyonu'na saldıran ESHOT'ta 236 otobüsümüzü başka bir şirkete devrederek, 158 arkadaşımızın işine son vermek bu kavgayı büyütmek istiyorsunuz. Gelin bu kavgadan vazgeçin, gelin bu süreci sonlandırın. Aksi halde bu kavgada geri adım atmayaacağımızı herkesin bilmesini istiyoruz."

Genel-İş İzmir 1 No'lu Şube Başkanı Engin Topal ise belediyenin iştirak şirketine otobüs aktarılmasının kamu zararını oluşturacağını savundu. Açıklamaların ardından sendika üyeleri belediye hizmet binası önünde oturma eylemi yaptı, alkışla bir süre tempo tuttu, ışık çaldı. ●İZMİR-AA

FOTOĞRAF: AA

DeepSeek r1, önde gelen OpenAI modeli o1 ile benzer performans sergiliyor. Bu durum, DeepSeek'in aradaki geniş insan ve donanım kaynağı farkına rağmen kısa sürede rekabetçi bir model geliştirilmesiyle dikkat çekti.

FOTOĞRAF: AA

Yapay zeka yarışına hukuk engeli mi gelecek?

DR. OSMAN GAZİ GÜÇLÜTÜRK

Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Dr. Osman Gazi Güçlütürk, DeepSeek'in ani çıkışıyla gündeme gelen, büyük dil modellerinin hukuki yükümlülükleri konusunda AA Analiz için kaleme aldı.

Büyük dil modelleri ("LLM") giderek daha fazla gündeme gelirken, veri kullanımı ve hukuki düzenlemeler çerçevesinde pek çok tartışmayı da beraberinde getiriyor. Son günlerde bu tartışmaların odağında, Çin merkezli DeepSeek tarafından geliştirilen ve sunulan r1 modeli yer alıyor. Değerlendirmelere göre DeepSeek r1, bazı alanlarda önde gelen OpenAI modeli o1 ile benzer performans sergiliyor. Bu durum, DeepSeek'in OpenAI kadar geniş insan ve donanım kaynağına sahip olmamasına rağmen kısa sürede rekabet edebilecek bir model geliştirmesiyle ayrıca dikkat çekti ve şirketin mobil uygulamasının uygulama marketlerinde üst sıralara yükselmesine neden oldu. Ancak, LLM'lerde sıkça görüldüğü gibi, veri kullanım dinamikleri ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde bu süreçte de çeşitli gelişmeler yaşandı.

Neler oldu?

DeepSeek, AB veri koruma otoritelerinin dikkatini çekti. 28 Ocak 2025'te İtalya Veri Koruma Otoritesi (Garante), DeepSeek'ten kişisel veri işleme faaliyetlerinin hukuki dayanağı, yapılan bilgilendirmeler ve verilerin nerede saklandığına dair bilgi talep etti ve 20 gün süre verdi [1]. Bunu, İrlanda Veri Koruma Otoritesi'nin (DPC) sorduğu sorular [2] ve Fransız Veri Koruma Otoritesi'nin (CNIL) inceleme duyurusu [3] izledi. 30 Ocak'ta ise Garante, DeepSeek'in sunduğu bilgilerin yetersiz olduğunu belirterek şirketin İtalyan kullanıcılarından veri toplamasını yasakladı [4]. Bu kararı, İtalya'daki uygulama mağazalarında DeepSeek'in yasaklanması izledi. Garante daha önce, Nisan 2024'te ChatGPT için benzer bir yasak getirmiş ancak taahhütler sonrasında yasayı kaldırmıştı. Aralık 2024'te ise Ope-

nAI'a 15 milyon avro para cezası vermiş ve altı ay boyunca kamuoyunu bilgilendirme kampanyası yürütmesini zorunlu kılmişti [5].

Fikri haklar alanında da önemli gelişmeler yaşanıyor. OpenAI ve diğer üretken yapay zeka şirketleri, çeşitli ülkelerde hukuki mücadeleler [6] verirken, son olarak New York Times [7] ve Hindistan merkezli ANI haber ajansının [8] açtığı davalar gündeme geldi. OpenAI ayrıca, DeepSeek'in kendi modelini geliştirmek için OpenAI modellerini kullandığını iddia ederek haksız rekabet ve fikri haklar konusunda yeni bir cephe daha açtı [9].

Hukuki düzenlemeler ne diyor?

Büyük dil modellerinin geliştirilmesinde veri setlerinin nasıl kullanılacağı tek bir düzenlemeye tabi değil. Kullanılan verinin türüne göre farklı sorular ve düzenlemeler gündeme gelebiliyor. Ancak örneklerde de görüldüğü üzere, kişisel verilerin korunması ve fikri haklar bu konuda öne çıkıyor. Türkiye'de, bu alandaki temel düzenlemeler 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) ile yapılmaktadır. Kişisel veriler ile fikri ürünler farklı esaslara tabi olsa da, temelde her ikisinin kullanımında da kanunda öngörülen sınırlı ve/veya istisnai haller mevcut değilse bir tür onay gerekiyor. KVKK kapsamında sınırlı olarak sayılan sebeplerden biri yoksa kişinin açık rızası, FSEK kapsamında ise istisnalardan biri mevcut değilse eser sahibinin onayı alınmadan yapılacak kullanımlar hukuka aykırı kabul ediliyor.

Bu noktada hukuk sistemleri arasındaki farklılıklar da önem taşıyor. Türk hukuku, fikri haklar bakımından ABD hukukuyla; KVKK açısından ise —2025 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı kapsamında yıl sonuna kadar uyumun sağlanması beklense de— AB'nin (yukarıda belirtilen yasak ve soruşturmalara dayanak teşkil eden) Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) ile birebir uyumlu değil. Kişisel verilerin korunmasında Türk ve

AB hukukunda ayrıca kişilerin bilgilendirilmesi ve güvenlik önlemlerinin alınması gerekiyor. ABD'de ise federal ve kapsayıcı bir düzenleme olmadığından, kişisel verilerin ticari amaçlarla işlenmesi daha kolay. Fikri haklar açısından ABD, AB ve Türk hukuku temel prensiplerde büyük ölçüde benzerlik gösterse de ABD'de daha geniş kapsamlı istisnalar mevcut.

İnternetteki veriler serbestçe kullanılabilir mi?

LLM'lerin geliştirilmesi için oldukça büyük hacimli veri setleri gerekiyor. Gelişmiş modellerin eğitimi için kullanılan veri setlerine dair ayrıntılar, güncel modellerde her zaman detaylı şekilde açıklanmasa da, bu verilerin serbestçe kullanılmasının mümkün olup olmadığı sorusu öne çıkıyor. Önemle belirtmek gerekir ki gerek kişisel verilerde gerekse fikri eserlerde bir verinin internet üzerinde serbestçe erişilebilir şekilde paylaşılmış olması bu verinin serbestçe kullanılabilmesine de izin verildiği anlamına gelmiyor. Özellikle bir eserin yalnızca internet ortamında bulunuyor olması, sahibinden izin alınmadan kullanılmasını meşrulaştırmıyor. Türk ve AB hukukunda bu çoğunlukla ihlal sayılırken, ABD hukukunda ise özellikle "adil kullanım" (fair use) istisnasının incelenmesi gerekiyor.

Kişisel verilerin korunması bakımından da serbestçe erişilebilen verilerin kullanımı ayrıca önem taşıyor. GDPR kapsamında, bu verilerin işlenmesinin olası sonuçlarını da gözetip meşru menfaat analizi yapmak gerekiyor. KVKK'da ise verinin doğrudan ilgili kişi tarafından alenileştirilmesi açık rızanın gerekmediği hallerden biri olarak düzenleniyor ama bu da genel bir işleme serbestisi anlamına gelmiyor. Bu kapsamda serbestçe erişilebilir bir verinin rıza gerekmesinin işlenebilmesi için bazı aksak alenileştirme amacına uygun davranmak gerekiyor. Örneğin, bir ürün ila- nında paylaşılan telefon numaraları

reklam aramaları için kullanmak veya sosyal medyada paylaşılan bir profil fotoğrafını yapay zeka modeli eğitmek amacıyla izinsiz işlemek, bu kapsamda değerlendirilmesi güç örneklerdir. Bu durumda KVKK'da da meşru menfaat analizine başvurulması veya rıza alınması gerekebilir.

Veri üzerindeki kontrol, veri paylaşımı ve ulusal güvenlik

DeepSeek'in Çin merkezli olması, verinin değeri ve güvenliği bakımından farklı bir boyutu gündeme getiriyor. Yapay zeka şirketleri küresel ölçekte faaliyet gösterebilirler de, belirli bir hukuki merkeze ve verilerini sakladıkları fiziksel bir konuma sahipler. Bu iki unsur, hem şirketlerin denetlenmesi ve hesap verebilirliği hem de verilere kimlerin erişebileceği bakımından önem taşıyor. DeepSeek özelinde, şirketin merkezi Çin'de bulunuyor ve DeepSeek'in gizlilik politikasında açıkça belirtildiği üzere [10], veriler de Çin'de tutuluyor.

Elbette her hukuk sisteminde, kamu kurumlarının ve otoritelerin o ülkede faaliyet gösteren şirketlerden belirli bilgi ve belgeleri talep etmesine imkan tanıyan düzenlemeler bulunur. Ancak Çin, bu konuda özel bir konuma sahip. Merkezi hükümetin siyasi ve hukuki gücüne ek olarak, 2017 tarihli siber güvenlik kanunu uyarınca Çin'de faaliyet gösteren şirketlerin belirli verileri Çin'de tutması ve hem denetim hem de veri paylaşımı konusunda otoritelerle iş birliği yapması zorunlu kınıyor. Çin'in bu özel durumu ve yapay zeka alanında artan rekabet gücü nedeniyle, DeepSeek gibi güçlü bir modelin ve verilerinin kontrolünün Çin'de olması, ABD'de potansiyel bir ulusal güvenlik sorunu olarak değerlendiriliyor [11].

Yapay zeka yarışında veriyi korumak

Tüm bu gelişmeler, yapay zeka yarışında verinin yalnızca mahremiyet açısından değil, aynı zamanda ticari ve stratejik değer bakımından da ne kadar kritik bir unsur olduğunu gösteriyor. Gelişmiş yapay zeka sistemleri

için veri, fiziksel altyapıya erişim kadar önem taşıyor. Bu sistemlerin veri işleme yoluyla edinebileceği bilgiler ve muhtemel etkiler dikkate alındığında, bireylerin dijital çağda verilerin korunamayacağı düşüncesine kapılmadan farkındalık oluşturması; şirketler ve devletler açısından ise verinin sunduğu fırsatlardan yararlanırken hukuki çerçeveden ve güvenlikten taviz vermemesi büyük önem taşıyor.

[1] <https://www.garanteprivacy.it/web/guest/home/docweb/-/docweb-display/docweb/10096856#english>.

[2] <https://techcrunch.com/2025/01/29/italy-sends-first-data-watchdog-request-to-deepseek-the-data-of-millions-of-italians-is-at-risk/>.

[3] <https://www.reuters.com/technology/artificial-intelligence/french-privacy-watchdog-quizz-deepseek-ai-data-protection-2025-01-30/>.

[4] <https://garanteprivacy.it/home/docweb/-/docweb-display/docweb/10097450>.

[5] <https://www.ft.com/content/a0dfedd1-5255-4fa9-8ccc-1fe01de87ea6>.

[6] <https://chatgptiseatingtheworld.com/2024/08/27/master-list-of-lawsuits-v-ai-chatgpt-openai-microsoft-meta-midjourney-other-ai-cos/>.

[7] <https://www.npr.org/2025/01/14/nx-s1-5258952/new-york-times-openai-sues>.

[8] <https://www.reuters.com/technology/artificial-intelligence/indian-news-agency-ani-sues-openai-unsanctioned-content-use-ai-training-2024-11-19/>.

[9] <https://www.ft.com/content/a0dfedd1-5255-4fa9-8ccc-1fe01de87ea6>.

[10] <https://chat.deepseek.com/downloads/DeepSeek%20Privacy%20Policy.html>.

[11] <https://www.reuters.com/technology/artificial-intelligence/white-house-evaluates-china-ai-app-deepseeks-affect-national-security-official-2025-01-28/>.

[Dr. Osman Gazi Güçlütürk, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesidir.]

Londra'da aşırı sağcılar ile ırkçılık karşıtları karşılıklı eylem düzenledi

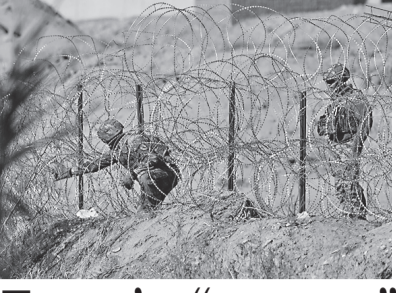
İngiltere'nin başkenti Londra'da aşırı sağcıların düzenlediği eylem üzerine, ırkçılık karşıtları da tepki amacıyla karşı eylem yaptı. Başkentteki Waterloo Tren İstasyonu'nda toplanan yüzlerce kişi, İngiltere'de cezaevinde bulunan aşırı sağcı Tommy Robinson'un serbest bırakılmasını talep etti. Aşırı sağcı gruplar, daha sonra Parlamento Meydanı'na yürüyerek, "Tommy'yi serbest bırakın" ve "Göçmen botlarını durdurun" yazılı pankartlar taşıdı. Aşırı sağcılar, yürüyüş sırasında Müslüman karşıtı sloganlar da attı. İngiltere merkezli ırkçılık karşıtı "Stand Up To Racism" adlı sivil toplum kuruluşu tarafından düzenlenen karşıt gösteri ise Piccadilly Circus yakınlarındaki St. James's Street'ten başladı. Eyleme katılan binlerce ırkçılık karşıtı, daha sonra Başbakanlık Ofisi'nin de

bulduğu Downing Sokağı'nın bağlandığı Whitehall Caddesi üzerinden Trafalgar Meydanı'na ulaştı. Grup, yürüyüş boyunca ırkçılığa, Müslüman karşıtlığına (İslamofobi) ve antisemitizme karşı oldukları mesajını paylaştı. İki grubun karşı karşıya gelmesini önlemek amacıyla geniş güvenlik önlemleri alan Londra Metropolitan Polisi, Whitehall Caddesi'ndeki yaya geçişlerine kısıtlamalar getirdi. Polis, protestolarla ilgili olmayan vatandaşlara alternatif güzergahları kullanmaları çağrısında bulundu. Polis tarafından X'ten yapılan açıklamada, gösterilerde şu ana kadar 5 kişinin gözaltına alındığı belirtildi. Açıklamada, gözaltına alınanlardan birinin ırkçılık karşıtı yürüyüş sırasında işaret fişegi attığı, bir diğerinin polis memuruna tükürdüğü ve üç kişinin de Whitehall'da Robinson destekçilerinin

karşıt protesto alanına girmek için polis hatlarını ihlal ettiği kaydedildi. Ülkedeki aşırı sağcı grupların başında gelen İngiliz Savunma Liginin eski lideri Robinson, 2021'de 16 yaşındaki Suriyeli sığınmacı çocuğun açtığı davada iddiaların iftira olduğu ortaya çıkmıştı. 100 bin sterlin (yaklaşık 4,5 milyon lira) tazminat ödemeye mahkum edilen Robinson, bu dava ve diğer bazı davalarında mahkeme hükümlerine uymadığı için Ekim 2024'te 18 ay hapis cezasına çarptırılmıştı. Tutukluluğu öncesi Robinson, sık sık göçmenlere ve Müslümanlara yönelik saldırgan sosyal medya paylaşımları yapmış, geçen yıl İngiltere'deki aşırı sağcı sokak olaylarını desteklemişti. ●LONDRA-AA

FOTOĞRAF: AA

Trump'ın "sınır çarı" Homan, sınır geçişlerinde yüzde 93 azalma olduğunu bildirdi

ABD Başkanı Donald Trump'ın "sınır çarı" olarak tanımlandığı ve ülkenin sınır güvenliğinden sorumlu yetkili Tom Homan, Trump'ın düzensiz göçmenlerle mücadelede yönelik attığı adımların ardından sınır geçişlerinde yüzde 93 azalma olduğunu kaydetti. Homan, Fox News'teki konuşmasında, Trump'ın düzensiz göçle mücadelede "oyun değiştirici" bir rol üstlendiğini, daha önce hiç kimsenin sınır güvenliğinde benzer bir başarı kaydetmediğini savundu. Trump'ın düzensiz göçmenlerle mücadelede yönelik attığı adımların ardından sınır geçişlerinin yüzde 93 azaldığını bildiren Homan, bunun, Başkan'ın ilk dönemindeki azalmadan daha büyük olduğunu ifade etti. Sınır güvenliğinin önemini altını çizen Homan, "Sınırlardan kimin, neyin girdiğini, neden girdiğini ve nereye gittiğini bilmek zorundayız." değerlendirmesinde bulundu. Homan, şimdiden sınırda başarı sağladıklarını ancak daha fazlasını yapacaklarını belirterek, Trump'ın göreve gelmesinin ardından sınır dışı operasyonları çerçevesinde ilk 1 haftada 5 bin kişinin tutulduğunu, bunların çoğunun suçlu olduğunu dile getirdi. "Kötünün de kötüsünün" Guantanamo Körfezi'ne gönderileceğini belirten Homan, daha önce de buranın göçmen merkezi olarak kullanıldığını, şimdi daha da genişletileceğini söyledi. Düzensiz göçmen tarafından öldürülen Amerikalı üniversite öğrencisine atfen "Laken Riley Yasası" olarak adlandırılan tasar, Kongre'nin her iki kanadından bazı Demokratların da desteğiyle geçmişti. Tüm seçim sürecinde kendisi için en önemli başarı, sınır güvenliği olduğunu söyleyen Trump için büyük bir "yasal zafer" sayılan düzenleme, sınır muhafızlarına, çeşitli suçlara karışmış düzensiz göçmenleri mahkeme kararı olmaksızın tutuklama imkanı veriyor. ABD-Meksika sınırındaki güvenlik önlemlerini artırabilmek amacıyla Trump, yeni bir başkanlık kararnamesi imzalamış ve sınıra ilave 1500 asker gönderme kararı almıştı. ●NEW YORK-AA

Gazze Şeridi'nin kuzeyinde boş bir arazide 20 Filistinlinin daha cansız bedenine ulaşıldı

İsrail'in 15 ayı aşkın süren saldırılarının ardından ateşkese varılan Gazze Şeridi'nde, boş bir araziden 20 kişinin cansız bedenine ulaşıldı. Enkaz kaldırma çalışmalarına katılan bir sivil savunma çalışanı, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Şeyh Zayid kentinde sığınma merkezi olarak kullanılan ve İsrail ordusunca

yıkılan bir okulun yakınında, saldırılarda öldürülen 20 kişiye ait ceset kalıntılarının çıkarıldığını söyledi. Filistinlilere ait naaşların, boş bir arazide kum yığınları arasında bulunduğunu ifade eden sivil savunma yetkilisi, bazı cesetlerin çürümüş, bazıların ise kemik yığınları halinde olduğunu ifade etti. Sivil savunma çalışanı, İsrail

ordusu tarafından infaz edilerek buraya gömülen Filistinlilerin kimliklerinin henüz tespit edilemediğini kaydetti. İsrail ile Hamas arasında Gazze'de ateşkese anlaşmasının yürürlüğe girdiği 19 Ocak Pazar gününden bu yana her gün, İsrail'in ateşkese öncesi saldırılarında yıkılan binaların enkazından onlarca kişinin cenazesi çıkarılıyor. Gaz-

ze'deki Filistin Sağlık Bakanlığı verilerine göre, İsrail ile Hamas arasında varılan ateş-

kesin ardından en az 488 kişinin cansız bedeni enkazdan çıkarıldı. ●GAZZE-AA

FİLİSTİN ESİRLER CEMİYETİ: Tutuklular, İsrail hapishanelerinden işkence edilmiş halde çıkıyor

Filistin Esirler Cemiyeti Başkanı Abdullah ez-Zegari, Hamas ile İsrail arasındaki esir takasında arabulucu ülkeler ile Kızılhaç'tan, serbest kalan Filistinlilerin güvenliğinin garantiye alınması talebinde bulundu.

Filistin Esirler Cemiyeti Başkanı Abdullah ez-Zegari, AA muhabirine, İsrail hapishanelerinden serbest bırakılmadan önce sistematik işkenceye maruz kalan esirlerin çoğunun, ağır sağlık sorunlarıyla karşı karşıya olduğuna dikkati çekti. Zorlu hapishane koşulları nedeniyle birçok esirin başta uyuz olmak üzere çeşitli hastalıklara yakalandığını tespit edildiğini anlatan Zegari, Gazze'deki ateşkese anlaşmasının arabulucularına ve Uluslararası Kızılhaç Komitesi'ne çağrıda bulunarak, esirlerin güvenliğinin ve onurlarının korunmasını sağlama sorumluluğunun kendilerine ait olduğunu belirtti. İsrail'in esirlere yönelik kötü muamelesini durdurması için uluslararası baskının artırılması gerektiğini belirten Zegari, "Serbest bırakılan esirlerin çoğu, özgürlüklerine kavuşmadan önce ağır ve sistematik işkenceye maruz kaldı. Bu, İsrail'in onlardan intikam alma girişimidir." dedi.

Zegari, "İsrail güçleri, serbest bırakılan esirleri ağır şekilde darbetti ve onlara insanlık dışı muamelede bu-

lundu. Birçoğu ciddi yaralanmalar ve kırıklarla cezaevinden çıktı." ifadelerini kullandı. Özgürlüğüne kavuşan bazı esirlerin, serbest bırakılmadan önce ve sonra şiddet gördüklerine işaret eden Zegari, özellikle de Gazze Şeridi sakini tutukluların şiddet ve işkenceye maruz kaldıklarını ifade etti. İsrail hapishanelerindeki kötü koşullar nedeniyle birçok tutuklunun hastalıklara yakalandığını dile getiren Zegari, İsrail'in Filistinli esirlerin mü-

cadele azimlerini kırmaya çalıştığını kaydetti.

Kızılhaç ve arabuluculara çağrı

Uluslararası Kızılhaç Komitesi'nin, serbest bırakılan Filistinli esirlerin güvenliğini ve onurunu koruma sorumluluğu taşıdığına vurgu yapan Zegari, "Kızılhaç, İsrail'den serbest bırakılan esirlerin güvenli bir şekilde evlerine ulaşmasını nasıl sağlıyorsa, Filistinli esirler için de aynı has-

sasiyeti göstermelidir." diye konuştu. Serbest bırakılan esirlere yönelik şiddet ve kötü muamelelerin arabulucu ülkeler Katar, Mısır ve ABD'de gündeme getirilmesi gerektiğini dile getiren Zegari, "Esirlerin korunması için gerekli baskının artırılması ve hapishanelerdeki insanlık dışı koşulların iyileştirilmesi sağlanmalıdır." dedi. Filistin Esirler Cemiyeti Başkanı Zegari, arabulucu ülkeler üzerinden Hamas ile İsrail arasındaki ateş-

kes anlaşması sürecinin tamamlanmadan, hapishanelerdeki koşulların 7 Ekim 2023 öncesine dönmeye gerektiğini kaydetti.

Hamas ile İsrail arasındaki ateşkese ve esir takası anlaşması

Hamas ile İsrail arasında varılan ateşkese ve esir takası anlaşması 19 Ocak Pazar günü TSİ 12.15'te yürürlüğe girmişti. Anlaşma kapsamında 27 Ocak Pazartesi günü, Netzarim Koridoru Gazze Şeridi'ndeki Filistinlilerin güneyden kuzeye geçişine açılmıştı. Gazze Şeridi ile Mısır arasındaki Refah Sınır Kapısı, İsrail ordusunun 8 ay süren işgalinin ardından 1 Şubat'ta hasta ve yaralıların tahliyesi için açılmıştı. Esir takasının ilk dört turunda, İsrail hapishanelerindeki 583 Filistinli esir ile Gazze'deki 13 İsraili ve 5 Taylandlı esir serbest bırakılmıştı. Üç aşamadan oluşacak ateşkese anlaşmasına göre, 42 günlük birinci aşamada, 1900'ün üzerinde Filistinli esir ve 33 İsraili esirin serbest bırakılması bekleniyor.

●RAMALLAH-AA

Ege'deki sismik hareketlilik nedeniyle çok sayıda kişi Santorini Adası'nı terk ediyor

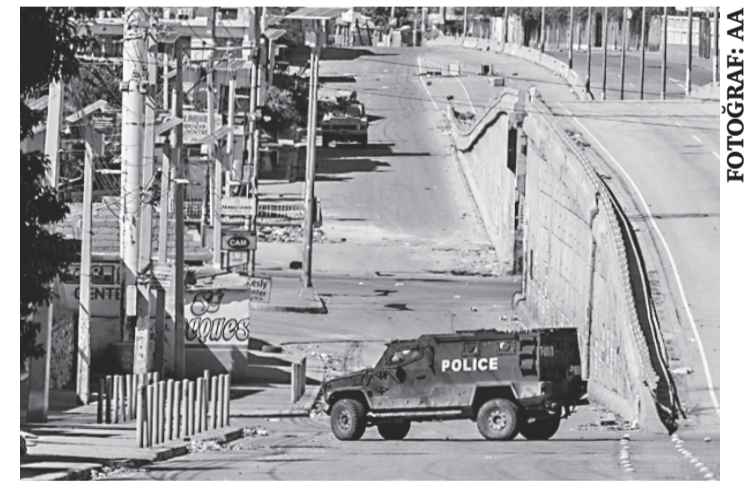
Ege'deki Santorini Adası'nda artan sismik hareketlilik sebebiyle bölgeden çok sayıda kişi ayrıldı. Yunan basınında yer alan haberlere göre, Santorini Adası ve çevresinde son günlerde artan sismik hareketlilik nedeniyle bazı Ada sakinleri geceyi araçlarında geçirdi. Büyük bir deprem olacağı endişesi taşıyan çok sayıda kişi ise başkent Atina'ya gitmek üzere Santorini Limanı'na yönelmiş. Santorini-Atina uçak bileti fiyatlarındaki artış da Yunan basınına yansdı. Santorini başta olmak üzere Ege adalarında artan sismik hareketlilik ile Atina Jeodinamik Enstitüsünün verilerine göre bölgede 24 Ocak'tan bu yana 380'ün üzerinde minik deprem yaşanması, uzmanları ve hükümeti harekete geçirmişti.

Başbakan Miçotakis liderliğindeki hükümet yetkilileri ve uzmanların katılımıyla dün akşam yapılan toplantıda bölgedeki sismik hareketlilik ve olası büyük depreme karşı alınabilecek önlemler masaya yatırılmıştı. Tedbir amaçlı Santorini dahil 4 adadaki okullarda bir günlüğüne eğitime ara verilmesi kararlaştırılmış, kültürel etkinlikler iptal edilmiş, halktan kapalı ortamlarda toplu halde bulunmaktan kaçınmaları istenmişti. Santorini'ye tedbir amacıyla arama kurtarma ekibi ve insansız hava araçları sevk edilmiş, Ada'da arama kurtarma ekipleri için çadırlar kurulmuştu. Öte yandan, olası deprem anında yapılara zarar vermemesi için havuzların boşaltılması istenmişti. ●ATINA-AA

Hindistan'da düzenlenen Maha Kumbh Mela festivaline 350 milyondan fazla kişi katıldı

Hindistan'ın Uttar Pradeş eyaletinde 13 Ocak'ta başlayan Maha Kumbh Mela festivalinde katılımcı sayısı 350 milyonu aştı. Asian News International'ın (ANI) haberine göre, eyalet hükümetinden yapılan açıklamada, festivale katılım sayısı hakkında veriler paylaşıldı. Açıklamada, 13 Ocak'ta başlayan "dünyanın en büyük dini festivali" olarak kabul edilen Maha Kumbh Mela'ya bu tarihten beri 350 milyondan fazla kişinin katıldığı aktarıldı. Uttar Pradeş'te düzenlenen ve 26 Şubat'ta sona erecek festivale gün içerisinde katılımın 6,2 milyonu bulduğu kaydedilen açıklamada, toplam katılımın ise 500 milyonu aşmasının beklendiği vurgulandı. Festivale katılanlar arasında Hindistan İçişleri Bakanı Amit Şah, Savunma Bakanı Rajnath Singh ve Uttar Pradeş Başbakanı Yogi Adityanath gibi siyaset-

çiler de bulunuyor. Uttar Pradeş Başbakanı Adityanath, Triveni Sangam Nehri'ne yakılarak günahlarından arınmak amacıyla giden bazı kişilerin bariyerlerin üzerinden atılması nedeniyle 29 Ocak'ta izdiham çıktığını bildirmişti. Festivalde meydana gelen izdihamda 30 kişi hayatını kaybetmiş, 60 kişi yaralanmıştı. Hindular, kutlamalar sırasında Ganj Nehri'nde yıkanmanın günahlardan arınmalarına ve ölüm ile yeniden doğuş döngüsünden kurtulmalarına yardımcı olacağına inanıyor. Maha Kumbh Mela, "dünyanın en büyük dini festivali" kabul ediliyor. Allahabad kentinde, 2001'de Ganj Nehri'ne girmek için aynı gün bir araya gelen 60 milyon kişi, dünya rekoru kırmıştı. Ayrıca milyonlarca Hindu, Kovid-19 salgınına rağmen 2021 yılında Triveni Sangam Nehri'ne girerek yıkanmıştı. ●İSTANBUL-AA

Haiti'de silahlı çetelerin saldırısında 50 kişi hayatını kaybetti

Haiti'de silahlı çetelerin başkent Port-au-Prince'e bağlı kasabaya düzenlediği saldırıda ilk belirlemelere göre 50 kişi yaşamını yitirdi. Yerel basında çıkan habere göre, silahlı çeteler, Port-au-Prince'e 10 kilometre mesafedeki Kenscoff kasabasına saldırı yaptı. Saldırılarda ilk belirlemelere göre 50 kişi yaşamını yitirdi, çok sayıda kişi de yaralandı. Güvenlik güçlerinin yetersiz kalması üzerine kasabaya takviye polis sevk edildi. Haiti'deki bağımsız bir sivil toplum kuruluşunun açıklamasına göre, saldırılarda 100 ev yakıldı. Çeteler, bölgenin kontrolünü ele geçirmek amacıyla "büyük" bir saldırı gerçekleştirdi. Bu arada Haiti Polis Sözcüsü

Michel-Ange Louis, yerel basına yaptığı açıklamada, silahlı çete üyesi 20 kişiyi öldürdüklerini ve güvenliğinin sağlanması için gerekenin yapıldığını bildirdi. Yıllardır siyasi, ekonomik ve güvenlik krizi gibi sorunlarla boğuşan Haiti, 11 milyonu aşan nüfusuyla kutluk tehlikesi yaşıyor. Başkentten yüzde 80'ini silahlı çetelerin kontrol ettiği ülkede şiddet olayları artıyor. Ülkenin yetersiz kalması üzerine eski Başbakan Ariel Henry, Nisan 2024'te istifa etmiş, kurulan Geçici Konsey, Garry Conille'yı başbakan atamıştı. Konsey, 11 Kasım 2024'te görevden aldığı Conille'in yerine de iş insanı Alix Didier Fils-Aime'yı başbakan olarak belirlemişti. ●BOGOTA-AA

Fenerbahçe Beko, Avrupa Ligi'nde bugün Panathinaikos'a konuk olacak

Fenerbahçe Beko Erkek Basketbol Takımı, THY Avrupa Ligi'nin 25. haftasında bugün Ergin Ataman'ın başantrenörlüğünü yaptığı Yunanistan'ın Panathinaikos AKTOR ekibiyle deplasmanda karşılaşacak. OAKA Arena'da oynanacak müsabaka TSi 22.15'te başlayacak. Ligde 1 maçı eksik olan Fenerbahçe Beko, 23 müsabakada 16 galibiyet, 7 yenilgiyle 2. sırada bulunuyor. Partizan'ı 27 Aralık'ta deplasmanda 90-81 yenen Sarunas Jasikevicius'un öğrencileri, bu mağlubiyetin ardından 2025 yılında çıktığı 6 karşılaşmayı da galibiyetle tamamladı. Anadolu Efes, ALBA Berlin, Zalgiris ve Virtus Segafredo Bologna'yı sahasında yenen Fenerbahçe Beko, Kızılyıldız ve Olympiakos maçlarını deplasmanda kazandı. 24 maçta 14 galibiyet, 10 yenilgisi bulunan Panathinaikos AKTOR ise 5. sırada bulunuyor. Barcelona ve Baskonia deplasmanlarında üst üste mağlup olan Yunanistan ekibi, ardından oynadığı Zalgiris ve Emporio Armani Milan maçlarını kazanmayı başardı. İki takım bugüne kadar 38 kez karşı karşıya gelirken bu müsabakalarda Panathinaikos 21, Fenerbahçe Beko 17 galibiyet aldı. ●İSTANBUL-AA

Samsunspor'dan, 'transfer yasağı' açıklaması: "Hukuki süreç başlatılacak"

Samsunspor, FIFA nezdinde açık davaları ve borçlarının olmadığını açıkladı. FIFA tarafından verilen iki dönem transfer yasağı cezası yeni sezonda bitecek olan Samsunspor tarafından ceza ve borç konusunda açıklama yapıldı. Kulüp Avukatı Av. Anıl Dinçer imzalı yazılı olarak açıklamada şu ifadeler yer verildi: "Geçtiğimiz dönemlerde, eski futbolcumuz Moryke Fofana da dahil olmak üzere dört futbolcumuz, kulübümüz tarafından yapılan testlere katılmamış, bunun üzerine kulübümüz ilgili futbolculara disiplin cezası vermiştir. Bu süreç sonrasında eski futbolcumuz Moryke Fofana, FIFA'ya başvurmuş ve dava sonucunda FIFA, oyuncuyu kısmen haklı bulmuştur. Ancak, kendisiyle yapılan görüşmeler neticesinde söz konusu dosya, Kasım 2024'te FIFA nezdinde kapatılmıştır. Şu anda FIFA nezdinde kulübümüzün hiçbir borcu ve açık davası bulunmamaktadır. Samsunspor Futbol Kulübü olarak, Başkanımız Sayın Yüksel Yıldırım'ın öncülüğünde tüm hukuki ve ekonomik süreçleri büyük bir hassasiyet ve titizlikle yürütmekteyiz. Kulübümüz, bir daha transfer yasağı ile de karşı karşıya kalmayacaktır. Buna rağmen, aylar önce kapanmış bir dosya üzerinden kamuoyunu bilinçli şekilde yanıltmaya çalışanların, dünkü mağlubiyetin ardından böyle bir girişimde bulunmaları manidardır." ●SAMSUN-İHA

İttifak

4 ŞUBAT 2025 SALI YIL 29 SAYI: 9922

İmtiyaz Sahibi

İTTİFAK GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.

Adına

Recep İncecik

Genel Yayın Koordinatörü

Hayreddin Turan

Yazışları Müdürü (Sorumlu)

Mustafa Şahin

Haber Müdürü

İnternet Editörü

Haava İncecik

Aysu Mola

Sayfa Sekreteri

Elif Şahin

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın

Yayımlayan: İTTİFAK GAZETECİLİK

VE MATBAACILIK A.Ş.

İmzalı yazılardaki görüşler, yazarlarını bağlar.

Reklam ve Abone Müdürlüğü: 0212 514 06 62

Yönetim Yeri:

Küçük Ayasofya Mahallesi Çayıroğlu Sk. No:8

Sultanahmet - Fatih / İstanbul

Telefon: 0212 514 06 62

www.ittifakgazetesi.com

Ulusal Tebliğat Adresi

259196151742956

Matbaa:

AKOSMAN TURİZM BASIM YAY. REK.

DAĞ TIC. LTD. ŞTİ. Sanayi Mah. Sancaklı Cad.

Çarşı Sok. No: 24 Güngören / İSTANBUL

Tel: 0212.502.23.15

A Milli Kadın Basketbol Takımı'nda hedef "6'da 6"

Milli takımın 2025 Avrupa Basketbol Şampiyonası Elemeleri'ndeki performansına değinen Elif Bayram, "Grupta 4 karşılaşmamızın 4'ünü de kazandık ama bizim amacımız 6'da 6 yapmak olacak. Hiçbir takım mağlubiyet için sahaya çıkmaz. Şampiyonaya gitmeyi garantilemiş olsak da aynı motivasyonla önce evimizdeki sonra da deplasmandaki maçı en iyi skorla kazanmak istiyoruz. Avrupa Şampiyonası için bu galibiyetler takıma moral ve motivasyon kaynağı oluyor. Bu yüzden 6'da 6 yaparak mağlup bir şekilde şampiyonaya gitmek önemli. O yüzden motive olup en iyi şekilde sahaya çıkıp maçı kazanmak istiyoruz." ifadelerini kullandı.

"Aynı basketbolu oynarsak rakibin çok da bir önemi yok"

İzlanda ve Romanya maçlarının ilk karşılaşmalarına göre farklı geçebileceğine değinen Elif Bayram, "Rakiplerimiz, bu sefer kazanmak isteyecektir. Bizim daha önce oynadığımız basketbolun üstüne koymamız lazım. Ben, herhangi bir değişiklik olacağını düşünmüyorum. Aynı basketbolu oynarsak rakibin çok da bir önemi yok." şeklinde görüş belirtti.

A Milli Kadın Basketbol Takımı oyuncuları Elif Bayram ve Sinem Ataş, 2025 Avrupa Şampiyonası'nın elemelerinde İzlanda ve Romanya'yı mağlup ederek grupta 6'da 6 yapmak istediklerini söyledi.

Kocaeli'de oluşacak atmosfere değinen Elif Bayram, "Umarım Slovakya maçındaki atmosferin aynı olur. Herkesi de buradan tekrar maça çağıralım. Kocaeli'de ilk defa bu kadar taraftar önünde oynadım. O maç çok güzeldi. Her sayı attığımızda taraftarın bağışları ve güzel destekleri çok hoşumuza gitti. Umarım yine orada güzel bir maç seyrettiler. Gelirlerse çok mut-

lu oluruz." diye konuştu.

Sinem Ataş: "Bizim için her milli maç çok önemli"

Sinem Ataş ise Avrupa Şampiyonası'nın elemelerine çok iyi başladıklarını belirterek, "Gruptaki 4 maçımızı da kazandık. İyi sonuçlar elde ettik. Kalan iki maçımızı da kazanmak istiyoruz. Bizim için her milli maç çok önemli. Bu zihniyetle maça çıkacağız. Maçımız İzmit'te olacak. Daha önce İzmit'te

oynadığımızda bizi çok iyi desteklediler. Salonun atmosferi çok iyiydi. Buradan tekrar izmit halkını maça davet ediyoruz. Avrupa Şampiyonası'na katılmaya hak kazandık ama her maç önemli. Sayı avantajı ve averajlar önemli. Bu maçları da kazanıp daha iyi bir şekilde Avrupa Şampiyona-

sına gitmek istiyoruz." değerlendirmesinde bulundu. Karşılaşacakları Romanya ve İzlanda'yı değerlendiren Sinem Ataş, "Biz şu anda rakiplerimize karşı baskın görünüyoruz ama hiçbir maç oynanmadan kazanılmaz. Rakibimize saygı duyacağız ve iki maçı da kazanmak için sahaya çıkacağız." ifadelerini kullandı. ●İSTANBUL-AA

Göztepe, 456 gün sonra evinde kaybetti

Trendyol Süper Lig'in 22. haftasında evinde oynadığı Corendon Alanyaspor karşılaşmasını kaybeden Göztepe, 456 gün sonra iç sahada yenilgi yüzü gördü. Göztepe, Trendyol Süper Lig'in 22. haftasında Alanyaspor'a 1-0 yenilerek bir serinin sonunu getirmiş oldu. Hem bu sezon taraftarının önünde ilk mağlubiyetini alan sarı-kırmızılılar hem de 456 gün sonra iç sahada oynadığı bir lig maçında yenilgi gördü. Gürsel Aksel'deki son mağlubiyetini Kokovic yönetiminde 1. Lig'de mücadele ettiği dönemde (4 Kasım 2023) Kocaelispor'a karşı alan Göztepe, o günden sonra ev sahipliğindeki 21 lig maçında mağlubiyet üzüntüsü yaşamadı ve 17 galibiyet, 4 beraberliği imza attı.

Üst üste iki mağlubiyet

Trendyol Süper Lig'de sezona etkili bir giriş yapan Göztepe, ligdeki son iki ma-

çında Fenerbahçe ile Alanyaspor'a kaybederek Avrupa potasıyla arasındaki puan farkını açtı. 34 puanla haftayı 5. basamakta tamamlayan sarı-kırmızılıların, 4. sıradaki Eyüpspor'la arasındaki fark da 5'e çıktı. Stanimir Stoilov ve öğrencileri, gelecek hafta oynanacak Ege derbisinde Bodrum FK'yı yenerek ligde yeni sayfa açmayı planlıyor.

Romulo, Koray ve Juan sakatlık yaşadı

Alanyaspor maçını kaybederek büyük bir üzüntü yaşayan Göztepe'nin, aynı zamanda üç önemli oyuncusunu da sakatlık yaşadı. Savunma oyuncusu Koray Günter dakikalar 24'ü gösterirken, yerini Ogün Bayrak'a bıraktı. Romulo ise ilk devrede arka adalesinde ağrı hissettiği için oyuna devam edemedi ve Emerson oyunda dahil oldu. Golcü oyuncu Juan ise son dakikalarda sorun yaşamasına rağmen karşılaşmayı

tamamladı. Göztepe Teknik Direktörü Stanimir Stoilov da yaşanan bu sakatlıklarla alakalı açıklamalarda bulunarak, "İlk yarıda Koray'ın bir sakatlığı oldu. İkinci yarıda tam sahaya çıkmadan önce Romulo arka adalesinde bir ağrısı olduğunu söyledi ve bu yüzden biz bir değişiklik yaptık. Ama bence son 10 günde aslında baktığım zaman Romulo'nun biraz sakatlığı biraz da aklında mental anlamda olduğunu düşünüyorum ve benim bunu çözmem gerekiyor. Aynı şekilde bunun dışında da Juan'ın son dakikalarda yaşadığı bir sakatlık vardı sahada. Bugün bizim adımıza bir şanssızlık ama son gün herkes Romulo'dan bahsediyor. Herkes onunla ilgili bir şeyler diyor. O yüzden onun bunlardan biraz etkilendiğini düşünüyorum. Bunu çözmemiz gerekiyor ama arka adalesinde bir sıkıntı yaşadı. O yüzden bize bu değişikliği yaptık" diye konuştu. ●İZMİR-İHA

Morata, Galatasaray tarihindeki 208. yabancı futbolcu

Galatasaray'da İspanyol yıldız Alvaro Morata'nın transfer edilmesiyle kulüp tarihindeki yabancı oyuncu sayısı 208'e yükseldi. Sarı-kırmızılılar, eski adı Türkiye 1. Futbol Ligi olan Süper Lig'in başladığı 1959 sezonundan bu transfer dönemine kadar 6 kula ve 53 ilkeken 207 yabancı futbolcuyla sözleşme imzaladı. Ara transfer dönemindeki ilk transferini ikas Eyüpspor'dan milli futbolcu Ahmed Kutucu'yu katarak gerçekleştiren Galatasaray, ilk yabancı transferinde de Morata'yı renklerine bağladı. İspanyol santrfor, kulüp tarihinin 208. yabancı oyuncusu olarak kayıtlara geçti.

Altıncı İspanyol

İtalya'nın AC Milan SPA Kulübü'nden satın alma opsiyonlu 1 yıllığına bonservisi kiralanan Alvaro Morata, Galatasaray forması giyecek altıncı İspanyol futbolcu olacak. Sarı-kırmızılı kulüpte 2011'de Albert Riera'nın alınmasıyla başlayan süreçte İspanyol Jose Rodrigues, Inaki Pena, Juan Mata ve Angelino kadroya katıldı. İspanya'nın son dönemde yetiştirdiği önemli santrforlardan Morata, kariyerinde kazandığı başarılar ön plana çıkıyor. İspanya Milli Futbol Takımı'nın 84 müsabakada gi-

yip, 37 kez ağırlı sarsan 32 yaşındaki futbolcu, birer kez Avrupa şampiyonluğu ve Uluslar Ligi şampiyonluğu yaşadı. Atletico Madrid altyapısından yetişip, Real Madrid'e geçen Morata, sonrasında Juventus, Chelsea, Atletico Madrid ve Milan gibi Avrupa'nın dev kulüplerinin formasını terletti. Toplamda 200 milyon avrodan fazla bonservis bedeli ödenen Alvaro Morata, 614 resmi müsabakada 222 kez fileleri havalandırdı. Morata, 2 kez UEFA Şampiyonlar Ligi, birer kez FIFA Kulüpler Dünya Kupası, UEFA Süper Kupası ve UEFA Avrupa Ligi, ikişer kez İspanya ve İtalya ligi, 3 kez İtalya Kupası, 2 kez İspanya Kupası, 1 kez İngiltere Kupası, 2 kez İtalya Süper Kupası şampiyonlukları yaşadı.

En fazla yabancı Brezilya'dan

Galatasaray, 1959'dan bu yana transfer hakkını en fazla Brezilyalılardan yana kullandı. Sarı-kırmızılı ekip, 64 yılda 25 "Sambacı"yı kadrosuna kattı. Yugoslavya 16 futbolcuyla bu alanda ikinci, Romanya ise 15 oyuncuyla üçüncü sırada yer aldı. Galatasaray'da başka ülke vatandaşları olan 7 Türk asıllı futbolcu forma giydi. ●İSTANBUL-AA

İttifak

4 ŞUBAT 2025 SALI

www.ittifakgazetesi.com

AKTÜEL

Osmanlı'nın tek kadın paşası; "EMİNE VALİDE PAŞA"

Osmanlı'da kadın bir paşanın olduğu pek bilinmez. Zarafeti, otoriter kişiliği ile göz kamaştıran Emine Valide Paşa Osmanlı Devleti tarafından "Paşa" unvanı verilen ilk ve tek kadındı.

1 858-1931 yılları arasında yaşayan Emine Valide Paşa (Emine Necibe Hanım), Osmanlı İmparatorluğu tarafından "Paşa" unvanı verilen ilk ve tek kadın. Kimilerine göre bu unvanı Sultan Abdülhamid Han verdi, kimilerine göre ise bu paşa unvanını halk yakıştırdı.

İNAN ARVAS

Emine Valide Paşa'nın ilginç bir hikayesi var.

Tabi Paşa denildiği zaman akıldan canlanan ilk resim; başında fes, yakasında madalyonlar olan palabıyıklı bir adam olsa da Osmanlı'da kadın bir paşanın olduğu pek bilinmez. Zarafeti, alımı, otoriter kişiliği ile dikkatleri üzerine çeken Emine Valide Paşa Osmanlı Devleti tarafından "Paşa" unvanı verilen ilk ve tek kadındı.

1858 yılında İstanbul'da dünyaya doğan Emine Valide Paşa'nın babası Damat İlhami Paşa, annesi ise Sultan Abdülmecid'in kızı olan Münire Sultan'dır ve tam adı Emine Necibe İlhami Hanım Sultan'dır.

DÜĞÜNÜ 1 AY SÜRDÜ

Emine Necibe Hanım, Prens İbrahim İlhami Paşa'nın kızıdır. Bu zatın babası olan 3. Mısır Hıdivi Abbas Paşa, tek oğlunu yerine bırakabilmek için Sultan Abdülmecid'in kızı Münire Sultan ile evlendirerek Osmanlı sarayına damat yapmıştı. Prenses Emine, bu zatın başka bir hanımından doğmuştu. İlhami Paşa, genç yaşta öldü. Ama kızı Prenses Emine'ye büyük bir servet bıraktı. Hıdiv İsmail Paşa'nın oğlu Tefvik Paşa'ya eş olarak münasip görüldü. 1872'de evlendiler. Prensin üç kardeşi ile beraber, dört düğün bir arada oldu. O zamana kadar rastlanmamış ihtişamdaki düğüne çok sayıda yerli ve yabancı davetli katıldı. Kutlamaların devam ettiği bir ay boyunca haftanın dört günü halka yemek verildi.

Tefvik Paşa, memleketi bir borç batağına sürüklediği için 1879'da azledilen babasının yerine geçti. Mısır, 1882'de ödenmeyen borçları bahane eden İngilizler tarafından işgal edildi. Hıdiv Tefvik Paşa, zor şartlarda vazife yapmaya çalıştı. Âdil ve merhametli bir zat idi. Prenses Emine'nin kendisi de aileden olduğu için, hükümdar zevcesi olarak Mısır'da itibarı

ABBAS HİLMİ PAŞA

yüksekti. Mutlu bir evliliği oldu. Beş çocukları dünyaya geldi. Bir hükümdar zevcesine düşen vazifeleri zarafet ve asaletle yerine getiren Prenses Emine, her zaman kendisine destek oldu. Ancak siyasi sıkıntılar hıdivin sağlığını bozdu. Genç yaşta vefat etti.

OSMANLI HANEDANI ONU ÇOK SEVDİ

Mayıs ayından itibaren yazları İstanbul'da geçiren Prenses Emine, kocasının ölümünden sonra zamanının çoğunu el-Mahrusa adlı yatıyla gelip gittiği İstanbul'da geçirmeye başladı. Sultan Hamid İstanbulun en ihtişamlı simalarından biridir. Her seferinde, hoş geldin demek için saraydan yüksek rütbeli bir subay gönderilirdi. Sarayda ve Osmanlı hanedanı nezdinde hep sevilmiş, hep itibar görmüştür. Bir yandan da 18 yaşında tahta çıkan genç ve tecrübesiz oğlu Abbas Hilmi'ye de müşavirlik yapmayı, bilgi ve tecrübelerini aktarmayı ihmal etmedi.

Güzel bir hanımdı. O zamanlar herkese hususi bir pâyeye vermeyi seven İstanbul halkı, bir hanım için akla gelmek bir unvan bularak, hanımlara paşa denmediği halde, hıdivin annesi olan bu hanıma tarihteki yeğâne paşalığı vermiş ve Vâlîde Paşa demiştir.

Kışları Nil kenarındaki Kasrı'l-Dubbara'da otururdu. Bebek'te ahşap bir yalısı, Sultan Hamid satın alıp Vâlîde Paşa'ya hediye etti. O da 120 bin sterlin masraf ederek yıktırdı ve şimdiki art-nouveau tarzı yalısı yaptırdı. Hıdiva Sarayı veya Vâlîde-i Hıdiv Yalısı diye bilinen yalı, Boğaziçi'nin en mühim binalarındandır. Arkasında dağa doğru uzanan büyük bir koruluğu vardı. Güzel havalarda Vâlîde Paşa burada araba ile dolaşırdı. Öğle yemeklerini korulukta Boğaz'a hakim bir terasta misafirleri ile yerd.

EN GÖZALICI KAYIK EMİNE PAŞA'NIN

Emine Vâlîde Paşa, zaman zaman üç çifte [yani rütbesi icabı altı kürekle çekilen] kayığı ve sayısız hizmetkarları ile Boğaz'da gezintiye çıkardı. Eski moda feraceler içindeki topluluk, herkeste merak ve hürmet uyandırır. Kayığı, o zamanki kayıkların en zarifi, en göz alıcı olanıydı. Kenarlarına iki sıra yaldız arasında mavi kadife örtü çekilmişti. Bu örtünün ucundan

denize doğru sarkan altın ve gümüş balıklar pek meşhurdur. Bunlar sular üzerinde pırl pırl parlardı. Boğaz halkı, Valide Paşa'nın kayığını görmekten ayrı bir haz duyarlardı.

Fevkalâde tesirli, dirâyetli, sözü sohbeti dinlenir bir hanımdı. Dünyada olup biten her şeyden haberdardı. Çok dindardı; dinin her vecibesini yerine getirirdi. Hacca da gitmişti. Evinde ziyaretçi ve misafiri hiç eksik olmazdı. Zevcinin vefatından sonra hiç mücevher takmamış; ancak düğünlerde dizlerine kadar inen incileriyle iktifa etmiştir. Ölene kadar alaturka kıyafet ve hayat tarzından vazgeçmedi. Kendisini görenler, gerçek üstünlüğün servetine değil, asalet ve sadelikte olduğunu itiraf ederlerdi.

HİDİV KASRİNIN YAPIMI

Vâlîde Paşa'nın Abbas Hilmi, Mehmed Tefvik, Nazlı, Fahrünnisa Hadice ve Nimetullah adında beş çocuğu dünyaya geldi. Nazlı, küçükken öldü. Abbas Hilmi Paşa, Viyana'da tahsil gördü. Babasının ölümü üzerine 18 yaşında Mısır hıdivi oldu. Mehmed Tefvik, uzun zaman veliahtlık yaptı. Prenses Fahrünnisa Hadice, aileden Abbas Halim Paşa ile evlendi ki Osmanlı bürokrati idi. Sadrazam Said Halim Paşa'nın kardeşidir. Prenses Nimetullah da İngilizlerin Mısır tahtına geçirdiği Kâmil Paşa'nın oğlu Prens Kemalettin ile evlendi.

Oğlu son hıdiv Abbas Hilmi Paşa'nın, bir ecnebi hanım ile evlen-

mesine karşı çıktı ve bu hanımı boşamadıkça, Bebek'teki yalısına kabul etmeyeceğini bildirdi. Bunun üzerine Hıdiv, Çubuklu'daki arazisine bugün Hıdiv Kasrı diye bilinen meşhur binayı yaptırdı. Seyir terası hüviyetindeki kulesi, Sultan Abdülhamid'in "Ben İstanbul'da minarelerden daha yüksek bina görmek istemiyorum" fermanı üzerine kısa tutulan binada o zamanlar bir ilk olarak asansör vardı. Ancak ömrü gurbette geçen Hıdiv, burada neredeyse hiç oturmadı. 900 bin lira mukabilinde Türk vatandaşlığına kabul edilirse de, Emirgân'daki korusu ile beraber Hıdiv Kasrı da vergi borcu sebebiyle belediyeye geçti.

TORUNU 18 YAŞINDA MİSİR TAHTINA OTURDU

Vâlîde Paşa'nın torunu Prens Abdülmünim, Kral Faruk zamanında uzun yıllar veliahtlık ve 1952'deki darbe üzerine de kral nâibi oldu. Son Osmanlı padişahı Sultan Vahideddin ve son halife Abdülmecid Efendi'nin torunu Osmanlı prensesi Neslişah Sultan ile evlenmiştir.

Mısır'ın işgali üzerine İngilizlerle anlaşamayan oğlu 1914'te tahttan indirilip sürgüne gönderilince, Vâlîde Paşa artık Mısır'a dönmedi; hep İstanbul'da kaldı. 1931'de kısa bir hastalıktan sonra yalısında vefat etti. Cenâzesi Kâhire'ye götürülerek, İmam Şâfiî yakınındaki Hoşe'l-Bâşâ diye bi-

linen aile kabristanında defnedildi.

Cumhuriyet devrinde Bebekli Emine Hanım diye anılmaktan fevkalâde rahatsız olan Vâlîde Paşa, Bebek'teki yalısını Vâlîde-i Hıdiv Yalısı diye anılmak şartıyla Türk hükümetine bırakmak istedi ise de, hükümet bu arzusunu kabul etmeyince vaz geçti. Vefatından sonra yalıdaki eşya müzâyede ile satılıp kapanın elinde kaldı. Vârisler de yalısı Mısır hükümetine hediye etti. Bugün Mısır Konsolosluğu olarak kullanılmaktadır. Bugün halk arasında yalı, prensesin arzusuna uygun bir şekilde Vâlîde-i Hıdiv Yalısı olarak anılmaktadır.

